

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni dašek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo
Ljubljana, Knafova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. Jesenice, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZOPET NESREČA NA TRIGLAVU

V severni steni se je včeraj ponesrečil neznan turist — Rešilna ekspedicija ga do opoldne še ni našla

Ljubljana, 16. avgusta. Snoči se je po Ljubljani razširila vest, da se je na Triglavu zopet pripetila težka nesreča. Sprva se je govorilo, da gre za nekega znanega vodnika, ki se je baje strmo-glavil s severne stene in se ubil, kasneje se je pa izvedelo, da ne gre za vodnika, temveč, da se je na steni nevarno pobil in zlomil roko neki turist, ko-

jega ime pa do sedaj še ni znano.

To vest je snoči prinesel iz Vrat v Mojstrano Torkarjev sin ter prošil za pomoč. Podružnica SPD je takoj organizirala rešilno ekspedicijo, pri kateri sodelujejo vodnik Gregor Lah, brata Čop z Jesenic in več drugih odličnih turistov. Ekspedicija je že snoči odšla na Triglav.

Do danes opoldne se rešilna ekspedicija še ni vrnila. Reševalna akcija bo najbrž zelo težka, ker jo znatno ovira dež oziroma nevihte, ki so divjale snoči in zjutraj v Triglavskem pogorju. Upati pa je, da bodo rešitelji še danes dospeli do ponesrečenega turista in ga prenesli v dolino.

Rusija in varšavska agrarna konferenca

Sovjeti sodijo, da je konferenca političnega značaja in predstavlja akcijo proti Rusiji ter ji zato prerokujejo neuspeh

Moskva, 16. avgusta. V zvezi s člankom, ki je izšel v nekem socialističnem listu v Rigi glede mednarodne agrarne konference, katero je sklicala Poljska v Varšavo, pišejo »Izvestija«, da konferenca, ki se bo bavila s tako zapletenimi mednarodnimi in gospodarskimi problemi, ne bo imela nobenega uspeha, ako se predhodno dobro ne pripravi. Po programu bi bilo pričakovati, da bodo povabljene samo države, ki imajo skupna interese pri reševanju sedanje agrarne

krize, bodisi da žito kupujejo ali prodajajo. Pri tem je tudi Rusija močno zainteresirana, ker je dosedaj največji producent žita v Evropi in brez njene prisotnosti in prisanka se ne more doseči nobenega praktičnega uspeha. Ker Poljaki Rusije niso povabili, je očividno, da konferenca ne zasleduje gospodarskih, ampak političnih ciljev. Poljska upa, da bo lahko našla skupno bazo, ki bi služila za protisovjetsko zvezo.

Čsl. komunisti se vračajo med socialiste

Zborovanje delegatov čsl. komunistične opozicije v Brnu — Vodstvo moskovske internacionale je gluho za vse težnje proletarijata v zapadnih državah

Rim, 16. avgusta d. Fašistična vlada sročila se vrše pogajanja med opozicijo češkoslovaške komunistične stranke in vodstvom socialno demokratske stranke za fuzijo. V Brnu se je vršil kongres delegatov komunistične opozicije, k se ga je udeležilo 120 delegatov.

Po tem kongresu je bila objavljena proklamacija na pristaše komunistične opozicije v kateri pravi vodstvo komunistične opozicije med drugim tudi sledeče: »Vodstvo komunistične internacionale v Moskvi je slepo in gluho za potrebe zapadnega delavskega pokreta. Namesto, da bi delalo za složno akcijo vsega proletarijata zanaš, v njegove vrste razkol ter propagira meščansko vojno med delavstvom samim. Dalje je povsem ravnodušno do demokracije ter jo odreja celo delavstvu organizira-

nemu v komunistični stranki, kjer vlada najhujša diktatura. Komunistična opozicija v tretji internacionali je zastopnik leta in leta opozarjala na potrebo sporazuma s socialno demokracijo. Namesto, da bi vodstvo upoštevalo njeno dobro mišljeno nasveto, pa je brez vzroka izključevalo stare preživele člane ter jih proglašalo za izdajalce. S prirejanjem raznih »revolucionarnih dni« je docela oslabilo vsako akcijo proletarijata ter diskreditiralo komunistični pokret na zapadu.

Zaradi tega ne preostaja čsl. komunistični opoziciji drugega, kakor da prekine vse stike z moskovsko internacionalo ter se vrne v okrilje socialno demokratske stranke v kateri se nudi dovolj prilike za uspešno delo za proletarijat.

Lepe sovjetske obljube Italiji

Ustanovitev sovjetskega konzulata v Trstu — Obljuba velikih naročil pri tržaški industriji

Trst, 16. avgusta. r. Ker računajo tako na italijanski kakor na ruski strani s tem, da se bo medsebojni trgovinski promet po sklenitvi dodatne trgovinske pogodbe zelo razširil, je bil v Trstu osnovan sovjetski konzulat. Za konzula je imenovan Gligorije Gajlunski, ki je bil poprej član raznih sovjetskih trgovinskih misij. Tržaški »Piccolo« objavlja izjavo novega sovjetskega konzula ki pravi med drugim: »Nedavno sklenjena pogodba je odprla nova pota za razvoj trgovine med sovjetsko Rusijo in Italijo. Trst bo črpal iz tega poslednje in neposredne koristi ker se bo medsebojni trgovinski

promet razvil večinoma preko Trsta. Tržaška industrija, zlasti pa ladjedelnice bodo prejele mnogo naročil iz Rusije. Sovjetska vlada je že naročila v italijanskih ladjedelnicah tri parnike. V svojem petletnem gospodarskem programu predvideva sovjetska vlada zgradbo 400 parnikov. Gotovo bo velik del teh parnikov naročenih v italijanskih, predvsem tudi v tržaški ladjedelnicah. Rusija bo povečala izvoz premoga, nafte, žita in raznih drugih proizvodov v Italijo, a ta izvoz bo šel večinoma preko Trsta.

Samomor mladega dijaka v Celju

Celje, 16. avgusta. Davi so našli v gozdu nad mestnim parkom v bližini godbenega paviljona 18 letnega sina tukajšnjega stavbenika, dijaka srednje tehnične šole Franca Nerata, mrtvega. Pognal si je iz velike vojaške pištole kroglo v srce. Truplo so po komisijskem ogledu prepeljali v mrtvašnico. Vzrok samomora je baje nesrečna ljubezen.

Poskušen samomor ugledne Beograjčanke

Aranđelovac, 16. avgusta. Veliko senzacijo je vzbudil samomor, ki ga je poskušala v tukajšnjem kopališču izvršiti ugledna Beograjčanka Branka S. Mudi se tukaj že več tednov na letovišču in stejejo jo med najprijetljivejše goste. Ze pred par dnevi je napovedovala svojim prijateljem, da jo je življenje razočaralo. Davi so jo našli nezavestno v njeni sobi. Poklicani zdravnik je ugotovil, da se je zastrupila. V pismu, ki so ga našli, sporoča, da gre v smrt zaradi razočaranja v življenje. Prepeljali so jo takoj v bolnico in ji izprali želodec, vendar pa je njeno stanje zelo resno.

5,600.000 Din za svetovno teniško prvenstvo

San Francisco, 16. avgusta. James Phelan, bivši senator Kalifornije, je zapustil Helen Wills stotisoč dolarjev zato, ker si je priborila svetovno teniško prvenstvo za Kalifornijo.

Nad 600 ur v zraku

St. Louis, 16. avgusta. g. Letalca Tex in O'Brien sta bila danes dopoldne že 600. uro neprekinjeno v zraku ter sta že s tem prekosila nedavni vztrajnostni rekord bratov Hunter za nad 50 ur. Letalca sta v lističu, ki sta ga vrgla na zemljo, sporočila, da se jima godi dobro in upata, da bosta vzdržala tisoč ur v zraku.

»Beograd – glavno mesto Rusije«

Madrid, 16. avgusta. d. Španska policija zasleduje poslednje čase z veliko vnemo komuniste, ker je prejela od notranjega ministristva obvestilo, da se kladi po deželi mnogo komunističnih agitatorjev, ki ščejuje narod proti obstoječemu režimu. To povelje je prejel tudi ravnatelj policije v Alicantu, ki je zelo vester in služben mož. Prišel je takoj iskati v Alicantu sovjetske agente in srečno iztaknil med tamošnjimi dijaki človeka s slovenskim imenom Drago Gospič. Nemudoma ga je ukazal zapreti in vreči v ječo. Zastonj so bili vsi dokazi nesrečnega Dragotina Gospiča, da je Jugosloven in rodom iz Beograda. Gospod policijski ravnatelj je samo modro pomnil, da ga ne bo prevaril, ker dobro ve, da je Beograd glavno mesto Rusije. Zaradi tega so dijaki iz Alicanta objavili v madridskem listu »El Sol« apel na vlado naj poduči alicantnega policijskega ravnatelja, da je Beograd prestolnica Jugoslavije.

Rudniška nesreča v Britanski Kolumbiji

Vancouver, 16. avgusta. s. V rudniku Lakehurst, ki je oddaljen 50 milj vodno od Vancouverja, se je pripetila težka rudniška eksplozija, ki je zahtevala dve smrtni žrtvi, dočim je 46 delavcev še zasutih v rovu. Do zasutih delavcev za enkrat ni mogoče priti, ker so dohode zasule velike plasti peska in zemlje. Delavci mrlično odkopavajo oviro, vendar se boje, da se bodo med tem vsi zasuti delavci zadušili.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.70, Berlin 13.4575, Bruselj 7.7868, Budimpešta 9.884, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 794.68—797.68 (796.18), London 274.44, Newyork 56.23, Pariz 221.60, Praga 167.13

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.1275, Berlin 122.79, Pariz 20.2175, London 25.93, Newyork 514.0825, Bruselj 71.93, Budimpešta 26.93, Madrid 55, Amsterdam 72.65, Sofija 3.725, Praga 167.13, Bukarešta 3.0650.

Razkroj v nemško-nacionalni stranki

Hugenberg sam priznava, da zapuščajo stranko najboljši — Volilna parola: črtanje reparacij in revizija mirovnih pogodb

Berlin, 16. avgusta. Nemško - nacionalna stranka je priredila veliko zborovanje, na katerem je razvil volilni program stranke njen voditelj dr. Hugenberg. Po mnenju Hugenberga je danes nemško - nacionalna stranka kljub temu, da je izgubila skoro dve tretjini svojih poslancev, ki so jo zapustili in osnovali lastne frakcije, bolj trdna kakor kdaj doslej. Priznal pa je, da je utrpela v poslednjem času velike izgube, ki pa jih izravna dejstvo, da se je centrum odločil voditi desničarsko politiko ter se zvežati namesto s socialisti, z nemškimi konservativci in z nemško ljudsko stranko.

Nemško - nacionalna stranka pričakuje, da bo nova vlada vravnala državno krmito v desničarskem pravcu ter obračunala z zadnjimi ostanki škodljivega sporazuma s socialisti v Prusiji, kjer so marksiisti storili vse, da bi zatrli pravi pruski duh. V zunanji politiki mora imeti nova vlada pred seboj samo en cilj — revizijo versajske pogodbe in dovolitev motorizacije v Youngovem reparacijskem na-

črtu ter izposlovanje nove reparacijske konference, ki bi definitivno črtala nemške reparacije.

Za omiljenje brezposelnosti naj bi vlada mobilizirala vse mlade brezposelne, ki uživajo doslej državno podporo ter jih uporabila za gradnjo novih železnic, poslopij in cest. Končno bi morala vlada odpovedati vse trgovinske pogodbe in skleniti nove, ki bodo v večji meri zaščitile interese nemškega poljedelstva in industrije.

Govor Hugenberga komentirajo levičarski in demokratski listi kot dokaz popolnega poloma nemško-nacionalne stranke, ker se v prav ničemer ne razlikuje od govorov narodnih socialistov, ki mislijo, da bodo rešili Nemčijo z demagogijo ter slepim hujskanjem proti socialistom v borbi s katerimi je podlegel Bismarck in ves pruski predvojni režim, ki se je pri tem opiral na druge sile, kakor pa danes Hugenberg in njegovi gardisti.

Sneg in mraz v Franciji

Pariz, 16. avgusta. g. Skoro vsa Francija trpi že več tednov zaradi trajnega deževja, ki je povzročilo mnogo škoda in izpraznilo vsa kopališča ob atlantski obali. Kopališča Trouville, Deauville itd. so popolnoma izumrli. Razen tega vlada povsod za to dobo nenavaden mraz. V Boissyju, 10 km jugozapadno od Pariza, je zvečer nad pol ure snežilo, kar je za sedanj letni čas vsekakor nenavadno. Nad okolico Tarbesa je divjal proti večeru silen vihar. Gorski potoki so silno narasli in izruvali mnogo dreveja. Tudi veliko število hiš je poškodovanih.

„R 100“ na cilju

London, 16. avgusta. g. Zrakoplov »R 100«, ki je na poti iz Kanade v Anglijo, je imel sinoči že polovico poti za seboj. V zadnjih 12 urah vozi zrakoplov v močnem naliivu ter proti vetru, zaradi česar dosega na uro le 12 milj povprečne hitrosti. Upajo pa, da bo še danes prispel v London. Ker je obod zrakoplova zelo poškodovan, ga bodo morali popolnoma obnoviti.

London, 16. avgusta. »R 100« je ob pol 12. pristal na londonskem letališču.

Hčerka ruskega carja izginila?

Newyork, 16. avgusta. Anastasija Čajkovska, ki je trdila, da je hči zadnjega ruskega carja, je izginila. Ker ji je dovoljenje za bivanje v Ameriki pred nekaj dnevi poteklo, so izjavile oblasti v Washingtonu, da je bilo deportirano, ako ji ne bo uspelo pribaviti si podaljšanja v doglednem času. Baje je odpotovala v Pariz v družbi neke bogate prijateljice po imenu Any Jennings. Ako bi ji vlada Združenih držav zabranila daljno bivanje na ozemlju Unije, bo zaprosila francosko vlado, naj se zavzame za njene zahteve. Čajkovska je živela v Ameriki v hiši nekdanje ruske princeze Ksenije, sedanje gospe Ledds ter je med tem iskala po Evropi dokaze za svojo trditev.

Pol stotine manjšinskih pritožb pri D. N.

Zeneva, 16. avgusta. s. Letno poročilo o manjšinskih pritožbah, ki jih je prejelo Društvo narodov in za katere so se vršili leta 1929, pri madriških pogajanjih ostri boji, je bilo letos objavljeno v uradnem listu Društva narodov. Poročilo, ki obsega dobo od 19. junija 1929 do 31. maja 1930, je 15 strani dolgo. Med drugim navaja, da je bilo v tej dobi predloženih tajništvo Društva narodov 57 manjšinskih vlog, med katerimi je bilo 36 vlog odklonjenih, ker po obliki in jeziku niso bile sprejemljive. Sprejemljivih vlog je bilo 21. Število manjšinskih odborov je 14, število sej teh odborov 19, število vlog, ki jih proučuje je bila zaključena 29.

»Milanski letalec«

Bassanesi bo obtožen

Bern, 16. avg. s. Zvezni svet se je bavil danes z vprašanjem kazenskega zasledovanja italijanskega letalca Bassanesija in njegovega pomagača, ki je na svojem poletu iz Lodrina v Milan s sodelovanjem tretje osebe, zagrešil več prestopkov proti predpisom o zrakoplovnem prometu. Zvezni svet je sklenil, da naj se z zadevo bavi kazensko sodišče. Za prestopke zrakoplovnega reda je določena kazen do 1 leta zapora in do 10.000 frankov denarne globe.

Zagoneten atentat na brazilskega konzula v Španiji

Pariz, 16. avgusta. Po vesteh iz Lizbone so našli davi brazilskega konzula v Oportu, Johnesa Melloa, v njegovem stanovanju umirajočega s kroglo v prsih. Docela nepojasnjeno je še, ali gre za zločin, ali pa »orda celo za kak atentat.

Angleška intervencija na Kitajskem

London, 16. avgusta. g. Ministrski predsednik Macdonald in ameriški poslanik v Londonu general Dawes, ki bivata trenutno na Škotskem, sta imela dolg razgovor o položaju na Kitajskem. Angleška javnost očividno še ni razčistila vprašanja, ali naj bi Anglija sama ali v zvezi z ostalimi silami posredovala na Kitajskem. Nekatere države so doslej sploh odklanjale tako posredovanje. V političnih krogih dvomijo, da bi bila Macdonald in Dawes storila končnoveljavne sklepe glede tega.

S kitajskih bojišč

London, 16. avgusta. g. Kitajska nacionalna vlada napoveduje oficijelno, da so nacionalne čete izvajale veliko zmago nad severnimi uporniki ter zavzele mesto Cinanfu. Severne čete so na begu.

London, 16. avgusta. g. Po vesteh iz Sanghaja je računati, da bo komunistična armada že v prihodnjih 24 urah zasedla mesto Hankau. Mesto je že popolnoma obkoljeno in niti napad vladnih čet ni mogel spraviti komunistov v beg. Kakor znano so uporniki že prejšnji teden prejeli znesek 12.500 funtov za obljubo, da mesta Hankau ne bodo zasedli.

Zanimiva ruska avtomobilska ekspedicija

Vladivostok, 16. avgusta. V Vladivostoku je startala skupina avtomobilov na potovanje, ki ga je organiziralo društvo za razvoj avtomobilizma potom poboljšanja cest. Avtomobili morajo prevoziti 12.000 kilometrov skozi pokrajine, kjer ni nobenih cest. Ta originalna dirka bo poltolika svetovni rekord v pogledu terenskih težav, ki jih morajo tekmovalci premagati.

Preki sod v Pešavarju

Bombay, 16. avgusta. g. Zaradi izredno nevarnega položaja v severozapadnem obmejnem ozemlju je bil nad Pešavarjem in okolico proglašen preki sod.

Pešavar, 16. avgusta. V Pešavarju je bilo proglašeno obsedno stanje zaradi hudih borb, ki se že teden dni vrše v okolici te življenske važne obmejne utrdbe. V boj so zapletene britske in indijske čete vseh rodov orožja. Današnja poročila pravijo, da je položaj sicer malo mirnejši, vendar je po službenih objavah še vedno zelo resen. Veliki oddelki čet so bili danes odposlani na mejo, da preprečijo nov pritok uporničkih plemen.

Albanski kralj

poseti Rim

Atene, 16. avgusta. g. Grški listi poročajo, da je italijanski kralj povabil albanskega kralja Ahmeda Zogu na obisk v Rim. Listi pripisujejo temu posetu velik pomen, ker menijo, da je v zvezi z zaroko albanskega kralja z eno izmed italijanskih princez.

Pogajanja z Gandijem

Bombay, 16. avgusta. Danes so končali razgovori, ki so se vršili v zaporih mesta Poona med Gandijem in voditelji indijskega kongresa ter angleško vlado glede političnega premirja. Gandi in predsednik kongresa Tejsapru Fayakar bosta v posebnem pismu podkralju Irwinu očrta stališče in zahteve indijskih nacionalistov. Kakor poročajo z druge strani, so potekla pogajanja brez uspeha. Gandi zahteva razne garancije, med njimi posebno dalekosežno glede nameravane anglo-indijske konference v Londonu.

Tudi Kamnik dobi kopališče

Zgrajeno je ob Nevljici — V soboto je pa voda nanesla vanj do 10 vagonov gramoza

Kamnik, 15. avgusta. Dravska banovina lobi v najkrajšem času šesto zidano kopališče. Prvo je bilo ilirijansko v Ljubljani, drugo idlično kopališče v Kraški gori, tretje mariborsko na Mari borskem otoku, četrto gradi lastnik Rimski Toplic g. Uhljeh ob Savinji v Rimskih Toplicah, peto je v Laškem, ki je eno najstarejših v Sloveniji, šesto pa grada Kamni čani.

Kamnik s svojo romantično okolico ter prekrasnimi Kamniškimi planinami v ozadju se vedno bolj razvija v letovišče. Dotok tujcev je vsako leto večji, v zvezi s tem pa tudi naraščajo potrebe mesta. Za razvoj tujkega prometa so v prvi vrsti potrebni hoteli in restavracije, poleg tega je pa tudi nujno potrebno kopališče.

Tega se je zavedala tudi kamniška občina in že lani je odobrila načrt modernega javnega kopališča. Ker Bistrica zaradi premrle vode ni prišla v poštev, je občina sklenila zgraditi kopališče ob Nevljici, malem pritoku Bistrice. Od posestnika Prašnikarja iz Kamnika je občina kupila idealno lep prostor ob Nevljici, kakih pet minut od Kamnika. Prostor je res najbolj primeren za kopališče, ker leži tik ceste, ki vodi v romantično Tuhinjsko dolino Nevljica pride tam takorekoč šele na plan, kajti do tega kraja se plazi samo med grmovjem ter je stisnjenja med hribovke in bregove. Prostor je odprt, sončen in zlasti izpostavljen popoldanskemu soncu. Občina ga je izbrala deloma tudi zato, ker dela tam Nevljica višježast ovinek, pride skoro do ceste in jo včasih poplavi. Kopališče je namreč zgrajeno tako, da je obenem zavarovana cesta pred poplavi.

Letos v maju so začeli kopališče graditi. Delo je prevzel kamniški stavbenik I. Komar. Gradnja je lepo napredovala in kopališče bo kmalu dograjeno. Novo kopališče pa ni morda zaprt bazen, kakor bi utegnil kdo misliti, temveč je odprto. Nevljico strugo so tam, kjer je kopališče, znatno razširili, tako da je široka okoli 12 metrov. Na obeh straneh so napravili močno škarko, na eni strani betonsko, drugo pa iz macesnovih pi-

lotov. Dno struge so v približni dolžini 60 metrov poglobili in izravnali, na koncu reguliranega dela pa grada temelje za jez, ki je potreben, da lahko v razširjeni strugi dvignejo vodo do 2 m. Ves prostor je ograjen, napravljen je tudi primerno solnališče, zgrajeno so stopnice za dohod itd.

Idea kopališča sama na sebi ni slaba. Kamničani so računali, da je pač najbolje, če jim Nevljica teče skozi kopališče, da imajo na ta način vedno svežo, čisto vodo. Toda zdi se, da so se malo urezali in da so napravili račun brez krčmarja. To je namreč pokazala sobotna poplava Nevljice, ki je tipičen budournik. V noči od petka na soboto je namreč v kamniškem okraju divjala strahovita nevihta, Bistrica in njeni pritoki so prestopili bregove ter poplavi okolico. Narasla Nevljica je porušila provizorni jez v razširjeni strugi in nanesla v strugo kopališča okoli 10 vagonov kamena, šodra, glin in prsti. Vsa ta masa, ki jo je hudournik nosil s seboj, se je ustavila v kopališču. Struga je zatrpala in jo bodo morali nanovo čistiti. To bo seveda zopet veljalo precej denarja.

Iz tega je razvidno, da kopališče na omenjenem kraju ni dovolj zavarovano. Kraj je, kot rečeno, primeren, samo načrt ni posrečen. Kamničani morajo namreč računati s tem, da Nevljica vsako leto, pomladi in jeseni prestopa bregove in nosi kamenje s seboj. Če bodo morali vsako leto dvakrat, trikrat ali pa še večkrat čistiti in prazniti strugo, bo z amortizacijo in rentabilnostjo kopališča težko. Stroški, ki so že zdaj ogromni, pa bodo tako narasli, da jih občina ne bo zmagovala.

Morda bi kazalo kopališče malo preurediti. Eventualno naj občina poleg regulirane struge zgradi še separaten bazen, ki bo dobival vodo iz Nevljice, ali pa naj na zgornjem koncu reguliranega dela napravi močan jez, istotam pa naj odcepi strugo in napravi za vodo primeren odtok. Morda bi kazalo prerezati travnik in izkopati za Nevljico novo strugo v dolžini kakih 100 metrov, kajti le v tem primeru bi bilo sedanje kopališče varno pred poplavi.

ki je bel ko je nov, pozneje pa nosi vse barve — stoji dostojanstveno pri ognjaku, katero je enako ciganskemu — brea vseh nepotrebnih naviak kot jih imajo štedilniki, dobra so sama tla z opeko za podložitev lonca — ter vrtil kuhališče kot bi mešal malto, pa so le žganci — vsak dan dvakrat (opoldne je dober sam suh kruh), ob nedeljah pa svinjska buča. — Da, ob nedeljah! Dopoldne je v baraki zelo živahno, veselo razpoloženje, zidari vstajajo kot Matjaževa vojska, nekateri kuhajo, drugi si čistijo čevlje kar na pričinah, nekaj jih je tudi frizerjev, njihove žrtve imajo zagrnjene vratove z zidarskimi predpasniki, pa tudi muzikanti na orglice in harmonike se producirajo, pri vsem tem pa ne manjka niti akrobatov, ki izvajajo vratolomne vaje čisto pod stropom ali med pričinami. Tako je veselo, da bi človek kar vriskal. Tega posamezniki tudi ne zamude. — Skratka, zidari uživajo polno svobodo, ki jim nadomestila vse drugo. V nedeljo popoldne so se zidari razpeli tako, da jih ni nikjer — ali da jih je povsod preveč. Ne pozabijo pa tudi svojih žen, ki daleč nekje za devetimi gorami stradajo, kakor sem že povedal. Pišejo jim genjiva pisma, nekako tako: »Ljuba žena, pišem ti, da te lepo pozdravim in da mi je dolgčas po tebi, pa vrag vzemi takšno vreme, dežuje že cel mesec, ničesar ne zaslužiš, gotovo je tudi domo dež, pa vsaj ne takšen, da bi se v vinogradih vse spridilo. Nekaj vina bo, kaj ne? Le piši mi, kako je z grozdem! Denar ti bom pa že poslal, če ne bo dežja. — — —

Tako — — — Da ga zidari radi zahtevajo, se pogosto sliši, ampak je pri nas vseh dobrih Slovencev ta lepa navada globoko vkoreninjena. Zidari pa so iskreni, zato so pijani rajši — očitno — kot dobri Slovenci; vsemu svetu ključno na vsa usta: »Aufbick, če si upaš! — Med zidari je pa tudi mnogo štedljivcev, ki bi lahko posekali vsakega rekordernega gladovalca. Nekateri žive samo od komisa, katerega skrivaj nakupijo od stih vojakov; enega izmed njih poznam, ki si je po omenjeni vojaški struci zarezal odmerjene koščke ljubelega kruha — da je vedel, koliko sme jesti — — — Da, cel načrt svoje lakote si je narisal, katerega se je točno držal. Res, zidari so v vsakem pogledu zanimivi, žal pa vse premočno popularni. Fantje so, da malo takih, zato je razumljivo, da jih imajo deklet, jako radi, četudi njih zamaitane hlače niso prijetne na pogled — na kar se pa ne gleda. — — — Da, takšni so zidari. O njihovem patronu, sv. Roku, pa ve več povedati knjige — življenje svetnikov in svetnic bledih, katere pa še nisem utegnil prečitati.

Smrtna nesreča in usodepolni padeč

Ljubljana, 16. avgusta.

V četrti in danes sta se pripetili dve težki nesreči, katerih žrtvi so pripeljali v ljubljansko bolnico, kjer je ena težkim poškodbam že podlegla, druga se pa bori s smrtjo.

Usodepolni karambol se je pripetil v četrti opoldne pri Stišni. Anton Gorše, 25 letni sin posetnice iz Spodnjega Brezovega pri Stišni se je peljal na kolesu proti Stišni. Vozil je precej naglo in se na ovinku zaletel v nasproti prihajajoči avtomobil z avtorika pivovarne Union Beršnjaka. Nesrečni fant je v roku odletel s kolesa in priletel naravnost na glavo, katero si je prebil. Nezvestnega so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer so ugotovili, da si je prebil lobanjo in pretresel možgane. Nesrečni fant se ni več zavedel, ležal je vso noč v nezvesti in je včeraj okoli 14 teži poškodb podlegel.

Davi se je pripetila težka nesreča med postajama Žalna in Mačevo pri Grosupljem. Na postaji Mačevo je hotel skočiti na vlak, ki se je premikal proti Ljubljani. 30letni progovni delavec Janez Ferjan. Nesreča je hotela, da mu je spodrsnilo in je padel pod vagon, ki je šel čez njega. Vlak so takoj ustavili, potegnili nesrečnega delavca izpod njega, ga za silo obvezali in pripeljali v Ljubljano, od tu ga je pa rešilni avto prepeljal v bolnico.

V bolnici so ugotovili, da je Ferjan težko poškodovan, poleg vidnih zunanjih poškodb ima tudi notranje. Nesrečnež se vse dopoldne ni zavedel in je njegovo stanje zelo kritično. Kako se je nesreča pripetila, še ni točno ugotovljeno. Kakor so izpovedali nekateri očitniki, je hotel Ferjan skočiti na vlak, pa mu je spodrsnilo, drugi pa zatrjujejo, da je sam skočil pod vlak. Resnico bo doglala šele preiskava.

Pa tudi tu so izjeme. Iz šole se vrača mala, krivo razčena deklica neznega, otožnega obraza. Hodi vedno sama in njo gre mimo njega, zakliče: »Fido!«, prijazen mu pokima in v njenem glasu je nekaj kot prijateljstvo, izviračijo iz enake usode. Fido je že pogosto razmišljal o tem, zakaj hodi baš to plemenito dekletce vedno samo in zakaj je tako otožno.

Priletne dame imajo več usmiljenja z njim. Sicer je pa Fido sploh prepričan, da starejše ljudi ostudnost mnogo manj moti. Smejo se sicer tudi, toda v njihovem smehu je vedno nekaj sočutja, a to pomeni mnogo. Večkrat se ta ali ona celo skloni k njemu in mu zamrmra lepo besedo, kakor bi ga hotela potolažiti. Za to je vedno hvaležen, toda tolažbe ne potrebuje.

Potem je dama, ki se mu ne posmehuje. Ona edina ga razume in pozna njegovo pasjo dušo, ki je tisočkrat boljša od duše onih domišljavih, trmastih in razvajenih psičkov z rodovnikom. Ta že davno ne vidi, da je grd. To je opazil že opetovano, ko se je vračal k nji s svojega vsakdanjega izprehoda in ko mu je na prvo praskanje odprla vrata. Nežno ga boža po glavi in govori z njim kakor s človekom. A v njenem obrazu se pri tem ne izpremeni nobena poteza. Ta dama je edina, ki se mu ne posmehuje. Pa še ta je slepa...

Kolonizacija naših ljudi v Bitolju

Ban, general Smiljanč, zelo pogreša »svoje drage Slovence« — Banja Koviljača

Ga. Polonca Juvanova, ki je bila poleg prof. Šesta voditeljica propagandne turneje ljubljanske drame po Jugoslaviji, pripoveduje o naših južnih krajih:

— O našem Primorju bi bilo odveč izgubljati besede, ker ga vsak Slovenec kolikor toliko pozna. Omenim naj le, da nas je najbolj fasciniral otok Hvar s svojo prekrasno lego, jako milim podnebjem — na Hvaru nimajo tako velike vročine kakor v Splitu — s krasnim kopališčem in končno z arhitektonskimi zanimivostmi velike umetniške vrednosti. V hvarskem samostanu smo si ogledali umotvorje slavnih slikarjev iz srednjega veka, kakor Tiziana in drugih. Zelo smo se zanimali za 400 let staro cipreso, pod katero nas je pogostil nad vse ljubezljiv gvardijan s patrom Filipom. Le ta 72 letni starček je bil vidno ginjen, ko smo zapeli več slovenskih pesmi. Ob pesmi »Sv. Konstantin je zvonček vili« pa so se mu orosile oči. Slovence, ki ga privede pot na Hvar, naj ne pozabi glasiti se v gostoljubnem samostanu, kjer prav radi razkažejo samostanske umetnine in svoj prekrasen vrt, poln oranz in limon.

Zelo zanimivo in za današnje čase skoro neverjetno je dejstvo, da na Hvaru že 100 let ni bil izvršen noben kriminalen zločin. Na Hvaru sploh nimajo policajev, ker so nepotrební, kakor nam je zagotavljal župan dr. Novak.

Krasna je bila vožnja iz Dubrovnika čez Hercegovino in Kotor na Cetinje. Resnične so bile besede g. bana generala Krste Smiljanč: »Slovenec, žal, premalo pozna lepoto Crne gore. Tja prihajajo Američani, Angleži, Francozi in Nemci, v zelo velikem številu pa Čehoslovaki. Dage Slovence pa, je rekel g. ban, na žalost zelo pogrešam. Pri nas je še vedno vkoreninjeno mnenje, da so naši južni kraji zapušteni, za popotnike skrajno nevarni in neudobni, kar pa ni res. Cetinje je sicer majhno mesto, a se ponaša s krasnim »Grand hotelom« s skoraj luksuzno opremo in izvrstno in ne predrago kuhinjo.

Cetinje ima zdravo gorsko podnebje in je bojazen pred tropično vročino neupravičena.

Ze med vožnjo iz Kotora na Cetinje se nudi diven razgled na Boko Kotorsko, Tivat in na morje. Ko pa dospede do Njeguša, se prikaže pod teboj Skadrsko jezero, nad teboj pa ponosni Lovćen. Lepota teh krajev se težko opiše z besedami — treba jih je videti.

Crnogorci so znani po svoji gostoljubnosti in ljubeznjivosti. Večkrat smo občudovali njihovo prirodno nadarjenost. Frapirala nas je sličnost njihovega jezika z našim.

Sokol

Javni telovadni nastop Sokola v Škofji Loki se bo vršil v nedeljo 17. avgusta ob 15. uri. Predpriprave za izredni praznik domačega Sokola so v polnem teku in bo prireditev brezdvomno zadovoljila vsakogar. Program je prav raznoviden in obsega poleg orodne telovadbe nastop vseh oddelkov z beograjskimi in saveznimi prostimi vajami. Starejši člani bodo izvajali vaje s palicami, nastopi pa tudi vojaštvo 52. p. p. s tekmi preko zaprek in z vajami pušk. Moška deca bo vrhu tega izvajala »Mlade vojake«, člani pa »Naprte«. Po telovadbi se prične v vseh prostorih odlično prirejenega Sokolskega doma velika sokolska zabava ob zvokih Sloge iz Ljubljane. Sokol vabi najljubše goste od blizu in od daleč, ker ve, da ne bo poseta nikomur žal. Za ljubljance popoldanske izletnike je posebno prikladen vlak, ki odhaja ob 14.50 iz Ljubljane gl. kolodvor.

Obratovalni čas v celjskih trgovinah

Kakor je javnosti že znano, je bilo mesto Celje s svojo okolico v naredbi g. bana dravske banovine dne 6. maja t. l., katere predpisuje odpiralni in zapiralni čas trgovskih obratov v dravski banovini, izpuščen iz vrst mest, katere imajo popoln nedeljski počitek. Nekaj časa so bile trgovine v Celju, kolikor dovoljuje omenjena naredba tudi odprte. Sednjej je pa radi hudega odpora trga namencev in na željo večine trgovcev-samev samih, Gremij trgovcev na svojem izrednem obnem zboru soglasno sklenil, naj ostanejo trgovine v mestu Celje tudi za naprej ob nedeljah in praznikih vse dan zaprte.

Na omenjenem obnem zboru pa so bili sprejeti še drugi predlogi, ki gredo za tem, da se uvede nedeljski počitek tudi v bližnji okolici mesta Celje in da se v mestu samem uvede stari obratovni čas tudi ob delavnikih.

Gremij trgovcev je zaprosil kr. bansko upravo dravske banovine, da se ti predlogi sankcionirajo, nakar more stopiti zopet v veljavo stari, kakor se je izkazalo, najprikladnejši odpiralni in zapiralni čas. Podaljšanje naj bi ostal isti sporazumno samo ob dnevih pred nedeljami in prazniki za eno uro. To prošnjo so podprli tudi trgovski namenceci po svojih organizacijah s spomenicami na bansko upravo.

Ako ugodí banska uprava željam celjskih trgovskih trgov in tudi širše javnosti, kar smo prepričani, da se bo sigurno in kmalu zgodilo, se bodo že za jesenski čas trgovine v Celju po starem obratovnem redu odpirale in zapirale.

Iz Sarajeva smo potovali preko Uzič v Čačak. Tu v stari Srbiji se sredi med in mleko. Tako n. pr. stare 100 kg zelja 7 Din, 100 paprik 1 Din (pri nas je ena 1 Din), 1 kg zrnatega fižola 1 Din, 4 jajca 1 Din, par piščancev 10 do 12 Din, 1 kg marelic 1.50 Din, malin 4 Din itd.

Občina Čačak vzdržuje sama šole in brez socijalne ustanove, kljub temu pa je razne vsakega dolga. Občina je lastnica velikega kompleksa zemljišč, ki čakajo še eksploatacije.

Na vožnji iz Čačka proti Obrenovcu smo se dobobra seznanili z bogastvom srbske zemlje. Občudovali smo velikanska žitna polja. Gozdove zelo izsekavajo, kakor je bilo sklepali iz ogromnih lesnih skladišč.

O tem, kako se nam je godilo v šabcu, je znano. Slovence bo zanimala banja Koviljača, oddaljena od šabca do 50 km. To zdravilišče slovi po svoji zdravilni termalni vodi, velikem komfortu, krasnih parkih in gozdovih, tako da je pravo pribežališče tuberkuloznih ter ljudi s težko srčno napako, rakom in golšo. Pri bolnikih z rakom in golšo so statistično zabeleženi 90% uspehi.

Cene so zmerne: stanovanje s hrano stane od 60 do 100 Din. Zeleti bi bilo, da bi naši ljudje, namesto da potujejo lekat zdravja v tujino, potovali raje na naš jug v Koviljačo. Zdravilišča uprava daje prav rada vse potrebne informacije.

Naše male kmetovalce, ki iščejo kruha v tujini, bo zanimalo življenje v Makedoniji. Umetnost bi bilo, da bi se naseljevali v Makedoniji, kjer imajo ogromna zemljišča na razpolago. Država jih prodaja pod zelo ugodnimi pogoji. Kakor je izjavil bitoljski župan, stane 5 hektarjev zemlje s hišo vred — iz Bitolje in okolice se je izselilo veliko Turkov in Grkov, ker je šlo mesto pred vojno 80.000 prebivalcev, sedaj pa jih ima okoli 35.000 — cirka 25.000 Din. Ker je državi in občini do tega, da se kolonizirajo tamošnji kraji, se dovoljuje kolonistom 25 letno odplačevanje. Prebivalstvo si želi Slovencev, ker so na glasu kot marljiv in pošteni ljudje. Oni, ki imajo kapital in so podjetni, bi našli v Bitolju zlato jamo. Interesenti za zemljo naj se obračajo v zadevi informacij na gradsko načelstvo v Bitolju.

V Bitolju so iste klimatične razmere kot pri nas. O malariji ni govora.

Projekrirana je železnica med Bitoljo na Peč in Kotor. V treh letih bo dograjena in takrat se bo gospodarski položaj precej spremenil.

Popolnoma pravilno bi pa bilo tudi, da se obratovni red uvede za najbližjo okolico Celja, ker so prometne zveze z mestom sedaj že toliko izpopolnjene, da se te okolice ne more več postavljati v isto vrsto z od vsakega večjega središča oddaljenimi podeželskimi kraji.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 16. avgusta, katoličani: Rok, pravoslavni: 3. avgusta, Isakije. Jutri: Nedelja, 17. avgusta 1930, katoličani: 10. pobink, pravoslavni: 7. avgusta, 7. dece u Ef.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Dvoje src v ¼ taktu. Kino Ideal: Ciganska princeza.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Dvoje src v ¼ taktu. Kino Ideal: Ciganska princeza.

Dežurne lekarne.

Danes in jutri: Trnkoczy. Mestni trg: Kamor, Miklošičeva cesta.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zasluženosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo za to, da čisto čistimo temeljito žlezoled in črevo z uporabo naravnega »Franz Josefovsk« grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svetodijci, da »Franz Josefovsk« voda dobro služi tudi pri šeni in drugih mrljčnih nalezljivih boleznih. »Franz Josefovsk« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Doza

— Kako krasno srebrno dozo imaš!
— Da, žena mi jo je podarila za god.
— Ali je bilo tudi notri kaj?
— Da, račun.

V cirkusu

V nekem cirkusu je nastopal akrobat, ki je požiral meče. Nekdo bi moral zopet požirati meče, pa je začel požirati igle.

— Oprostite, to niso meči, — so začeli protestirati gledalci.
— Danes me boli trebuh, pa moram držati dijeto.

Natančnost.

Učitelj hoče svojim učencem dopovedati, naj popred vselej pomislijo in šele potem govorijo. Zato jim priporoča, naj vsakokrat do 50 štejejo, kadar želijo kaj pomembnega povedati, do sto pa, če gre za prav važno stvar. Drugi dan je opazil, pri peči stoji, kako nekateri šolarčki nad vso naglo ustnice premikajo. Nato je zadonel kakor iz enega orla: »Devetdeset osem, devetdeset devet — eto. Suknja se vam je vnela, gospod učitelj!

Volkmur Iro Grd pes o damah

Ime mu je Fido, je čisto navaden križanec jabečarja, pinča in špicla in strašno grd je. Edino, kar je na njem lepega, so njegove dobrodušne, rjave pasje oči. Star je že šest let in vajen je že, da se mu vsi ljudje smeje. Čudi se celo, če se mu človek ne smeje. Na posmehovanje ljudi že davno ne gleda več tako kakor v svoji mladosti. Takrat je smatral v svoji naivnosti skoro vse ljudi za dobre, skoro z vsemi je bil prijazen. Toda ljudje so se mu samo smejali. To svojo zmožo mladosti je počasi popravil in iz neprostovoljnega pasjega clowna je postal trezen filozof lastne ostudnosti.

In poleg drugih izkušenj z ljudmi je opazil, da imajo ženske z ostudnostjo mnogo manj usmiljenja kakor moški.

Moški se večinoma ne zmenijo zanj, njim se ne zdi tako grd, mnogin. se vidi celo čeden in neki debeluhar je dal jati zanj dvajset mark, češ, da se ob pogledu nanj zabava bolj nego v cirkusu.

Ženske pa vidijo v njem hudoben nestvor, najprej vidijo vedno samo njegovo grdo zunanjost in ko se mu potem smeje, vidi jasno njihov odpor. Za njegovo ostudnost nimajo razumevanja in zato Fido žensk nimaa rad.

Najbolj zaničuje in prezira elegantne dame s psi plemenitih pasem. Kajti skoro nobena teh dam ne gre mimo njega, ne da bi zmajala nad njim z glavno, češ, glejte, kakor grda je ta mrcina, ne da bi ga primerjala s svojim negovanim ljubljencem in ne preprečila vsakega zbližanja z energičnim »fuj!« To krivično odvrtnje ga najbolj boli. Saj je vendar najpohlevnejši pes v vsem okraju. varuje se vseh zaletov in ne more razumeti, da ravnojo te dame, katere spozna na deset korakov po njihovem parfumu, tako grdo z njim zaradi njegove grde zunanjosti.

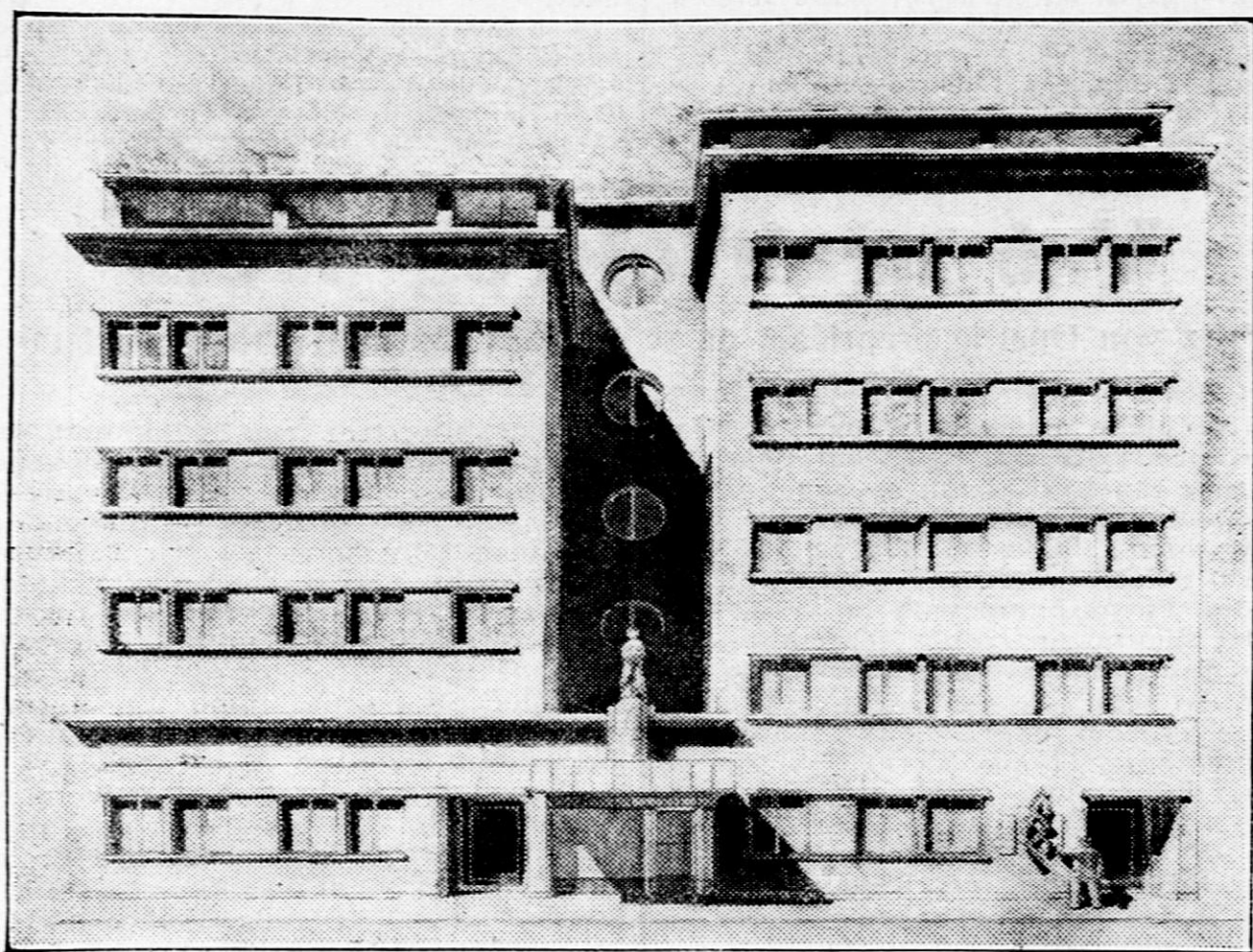
Samo enkrat je doživel izjemo. Takrat se je pred njim ustavila zelo lepa, svetlolasa dama s krasnim kitajskim pinčem in dejala je svoji prijateljici: »Tile grdi kužki so čisto zvestejši in hvaležnejši od čistokrvnih psov. Z moškimi je mimogrede rečeno tudi tako.«

To je bila edina lepa dama, ki je govorila ubogemu Fidu iz srca.

Tudi mlade deklice so hudobne, toda Fido tega ne vzame resno. Ko gredo iz šole, ga često obkolijo v polkrogu in kriče na vse grlo: »No, ti si pa res lepa mrcina! ali »Ti dobiš še prvo nagrado na prihodnji pasji razstavi!« Ob takih prilikah sedi Fido docela mirno sredi prebujnega posmehovanja in vse zbadljivke enostavno stresla s sebe.

Palača Hranilnega in posojilnega konzorcija

Zgrajena bo v Gajevi ulici — Stroški bodo znašali samo okrog 2 milijona 600.000 Din

Ljubljana, 16. avgusta.

Izmed razstavnih del naših arhitektov za budimpeštansko razstavo je vzbudil veliko pozornost načrt palače Hranilnega in posojilnega konzorcija, ki so ga izdelali arhitekti Fatur, Kos in Platner. O palači smo zvedeli te podrobnosti:

Palača, ki jo začno graditi začetkom septembra tega leta, bo stala na 25 m dolgem in 23 m širokem stavbišču v Gajevi ulici poleg nove hiše ge. Kambičeve.

Zaradi male parcele, njene centralne lege v mestu ter zahteve gradbenega gospodarja po udobnih ceninih stanovanjih in rentabilnosti hiše so morali arhitekti računati z vsakim centimetrom. Zazidava po običajnem sistemu, to je z enim frontalnim traktom, ne bi bila racionalna, ker bi se na ta način ustvaril tlorišt, ki bi vseboval le po tri sobe desno in levo stopnišča, v ozadiju pa pritlikline. Pridobilo bi se pri trnadstropni stavbi le osem stanovanj, kar tri najemnine pa ne bi zmogli uradniki, za katere se bo gradilo.

Stavba bo zaradi tega zgrajena po skelnetem sistemu, pri katerem nosijo vsa bremena v tlorišt eometrično razpostavljeni 40 x 40 cm močni železobetonski stebri, povezani s prekladami, na katerih leži železobetonska plošča. Na ta način bodo odpadli vsi nosilni obodi in srednji zidovi, ki bi zavzemali v pritličju precejšnje dimenzije in precejšnji prostor. Zidovi bodo postali temperaturni, optični in akustični izolatorji ter se jih bo dimenzioniralo le v tem pravcu.

Na podlagi izkušenj se bo za naše prilike uporabljal 45 cm debel zid kot temperaturni izolacijski zid. 45 cm obodni zidovi iz votle podolžne in pokončne opeke ustrezajo po računskih tabelah cca. 60 cm zidu iz navadne polne opeke. Votla opeka je sicer nekoliko dražja, ima pa zato večjo izolacijsko vrednost in je skoraj za 40% lažja od polne opeke, kar seveda silno pomeni nosilno konstrukcijo.

Vmesne ločilne stene bodo običajne 15 cm v zidu iz opeke. Ker pa so morali arhitekti hraniti s prostorom in jim je bil drag vsak centimeter, so predpisali 10 cm heraklitne stene, ki veliko bolj izolirajo napram zvoku in tudi temperaturi ter imajo še eno dobro lastnost, namreč da so zelo lahke. Torej se bo s postavitvijo teh sten doseglo isto kot pri obodnih zidovih, t. j. večja izolacija, pridobil se bo prostor ter lažja in cenejša nosilna konstrukcija.

S temi lahкими stenami se bo dosegel še en bene — mobilnost stanovanja. Mobilnost stanovanja je produkt najmodernejše dobe; v zapadnih državah se je v tem pravcu že veliko napravilo. S premikanjem sten, t. j. s preureditvijo tlorišta stanovanja, se lahko ugodno skoraj vsaki zahtevi stanovalca, ki si po lastni potrebi uredi naka-

zamo mu stanovanjsko ploskev. Le kopalnice in stranišča so zaradi fiksnih instalacij in odtoknih cevi vedno na istem mestu. Mobilnost stanovanja se bo pa lahko dosegla le pri takem konstruktivnem sistemu, kakor ga bo imela ta stavba.

Novost pri tej stavbi bosta tudi situiranje in uredba stopnišča. Pri običajnem stopnišču so dostopna stanovanja le na enem podestu, dočim je ostali neizrabljen. Pri tej stavbi bodo pa dostopna stanovanja iz obeh podestov tako, da bo vezalo eno stopnišče nekako dve hiši. S tem se je pridobilo na enem stopnišču na horizontalni ploskvi, v vsakem rezu pa po dvoje stanovanj.

Ureditev stanovanjskih prostorov je produkt izkušenj moderne arhitekture. Vsi prostori bodo imeli lep ploskovni proporc, t. j. ne bodo ozki, ne preširoki in, kar je silno važno, vsi bodo direktno razsvetljeni in ventilirani. Tako sobe kot stranišča, shrambe, kopalnice in predsobe. Vsa stanovanja bodo opremljena z najmodernejšimi instalacijami.

V pritličju bodo poslovni prostori Hranilnega in posojilnega konzorcija ter družabni prostori z malo dvorano in ljudsko sobo. V mezaninu desnega trakta bodo trobna stanovanja. Sledila bodo tri nadstropja trosobnih stanovanj v 4. nadstropju, ki pa bo na frontalni strani zaradi gradbenega reda umaknjeno, dočim bodo v notranjosti parcele nameščena stanovanja za samce. Ta samska stanovanja bodo prirejena tako, da bo imelo eno predsobo po dve in po trije samce. Vsa samska stanovanja bodo opremljena s sobo ter umivalnico z umivalnikom in avtomatično goriko in mrzlo prho. Sprednje štiri samske sobe bodo imele teraso s krasnim razgledom proti Alpam.

V prizemlju bo mal lokal, primeren za modistko ali kakšno slično obrtnico.

V kleti bo na eni strani z lastnim stopniščem in dvoriščem gostilniška klet z vsemi stranskimi prostori. Opremljena bo po vseh izkušnjah in pridobitvah moderne opreme tehnik.

V ostali kletni etaži bodo kletni prostori za stranke, pralnica ter dve čistilni dvorišči.

Fasada bo primerna notranji ureditvi. Sestavljena bo iz dveh kubičnih enot, ki jih bo vezala prostoreina stopnišča. Mirno sožitje obeh delov stavbe, ki jih bo ločila pokončna globoka utesnina v fasadi, bo zelo slikovita. Kip pred prostorom ne nekak izmena ravnotežja obeh stranskih mas. Bil naj bi umetnina, ki jo lahko postavimo tudi na primerno drugo mesto, nekako tako kakor sliko v stanovanju z ene na drugo steno.

Palača bo stala okoli 2.600.000 Din.

Kaj takega pa še ne!

Kako se je produciral pred Ljubljanci profesor gimnastike Stroh-schneider

Ljubljana, 16. avgusta.

Mi Ljubljanci smo kar zadovoljni in srečni, vedno imamo kakšno posebno veselje, ki nas drži pokonci, da se nam preveč ne zadremlje. Zapustili so nas gasilci, ki so razvneli toliko src (seveda dekliških največ), zdaj pa je prišel profesor akrobat — akrobat besede, da bi zamogel opisati vse njegove akrobacije, tako, kot so se nas dojmile.

Vrv, na kateri vprizarja gospod profesor svoje čudovite vragolije ali umetnosti, je napeta med realko in hišo Glasbene Matice, približno 25 metrov nad Vegovo ulico, pritrdjena je na strehah omenjenih hiš in še pripeta na zemljo, da se prav nič ne guga.

V četrtek ob 18. se je pred številnim občinstvom ob zvokih godbe »Sloge« pojavil profesor iznad strehe realke. V sigurnem koraku, z dolgo palico v roki, da bi lažje vzdrževal ravnotežje, je korakal po vrvi strumno po ritmu godbe, kakor da jo baletke na varnem odru. Občinstvo

je bilo takoj očarano. Videti je bilo naravnost genljive prizore: nekaj dam sem videl, kako so sila vneto od daleč bombardirale profesorja-junaka s poljubi, ki so jim kar razganjali vroča srca. Poleg drugih čudežev je tudi to čudež, da te ljube nivo deame niso vrgle profesorja s svojo nepopisno ljubeznijo z vrvi. Navdušenje občinstva pa se je še bolj stopnjevalo, zlasti je učinkovala profesorjeva zadenska ali rakova hoja — dekletam so srca naravnost zastajala, pa tudi drugi so pozabili dihati ter so široko razčeljusteni samo zijali. Profesor je plesal, poskakoval — skratka, podil se je po zraku kot sam svetec Elija nad trdo, strašno globino — brez mreže. Občinstvo, ki ga je bilo morda najmanj toliko kot pri odkritju Cankarjevega spomenika, če ne še več, je plesalo kot bi se Ljubljana podirala. Neka dama pri oknu univerze ni vedela, kaj dela od samega navdušenja, objemala je neko staro gospo, da so ji pokale kosti, ter jo dušila s poljubi, ki so veljali, seveda, drugemu. Ko nam je profesor že do skrajnosti pretegnil živce, tako kot pač znajo samo profesorji (kar so gotovo spoznali dijaki pri izpitih)

s plesom in tekanjem med nebom in zemljo, je odšel, nakar se je vrnil na vrh preoblečen v lovsko obleko s puško na hrbtu. Komodno je sedel na vrh ter pričel streljati balončke, ki so jih spuščali od spodaj. Nekaj imenitnega! Palico za ravnotežje je naslonil na nogo, vzel je klobuk v levo, puško pa v desno roko ter upihnil balonček tako, da nas je polovica gledalcev kar ponorela od veselja. Naslednji balonček je bil na žalost neranljiv, niti trije strelji mu niso mogli do živca, kar je gošpod profesor bridko obžaloval — utrl si je grenko solzo izpod lovskega klobuka — ter se najbrž na tihem pridusil, če se zna — nato pa se je kruto maščeval nad vsemi ostalimi balončki. Nobeden ni več ušel njegovemu srdu na luno, vsi so pocepali ob nepopisnem navdušenju občinstva. Nekega starejšemu gospodu je vsak strel tako ugajal, da se je tako nebeško blaženo smejal ter stopical kot maček, ko gode v največji zadovoljnosti — kar v židano voljo me je spravil. O, dekleta, seveda kar gorela. Zanimivo bi bilo videti, koliko vročine bi jim pokazal profesor. Pa kaj to! Ko je bilo vse drugo zanimivo in lepše. Profesor je res kar doma na vrvi, saj je na njej tudi ležal, ko je streljal balončke.

Nazadnje, joj, profesor se je spustil po vrvi, ki si jo je zapletel med nogo in ovil okoli pasu s čudovito spretnostjo, z glavno navzdol. Spotoma je nepričakovano potegnil iz žepa našo zastavo, jo razvil ter prjadral z njo na ulico med silnim aplavzom, kjer so ga sprejeli njegovi tovariši.

In zvečer, v sijaju reflektorjev — druga predstava — kdo bi mogel vse to povedati! Gospod profesor je tokrat pokazal še več, češ, prejšnje — to ni nič. Pokazal nam je še druge bolj umetniške plesne in »izprehode«. Nato se je med kratkim odmorom lepo preoblekel v finega gospoda — lepo letno obleko je oblekel — ter se napotil večerjat, pa ne k Šestici, ali Figovcu, še v Zvezdo ne, kaj šel! On je zračni profesor, zato ni kar tako kot mi ubogi zemljani: vzel je mizo, stol, svojo palico in komplet nočvečer ter se tako oborožen napotil nad Vegovo ulico — vzbujati nam tek, strah in grozo in občudovanje. Da, brida resnica je, gospod profesor je lepo mirno sedel na stolu pri pogrnjeni mizi ter večerjal po vseh predpisih na sami tanki vrvi. Uljudno nas je povabil, da bi prisledili — pa kaj ko nismo promovirani akrobati, da bi si kaj takega upali. On nam je celo napiljal, tako je bil vljuden četudi zvišen nad nami kot še menda nikdo drugi.

Vidite, končal bom, ker nisem akrobat, da bi vam mogel vse te akrobacije preletiti v črke — lahko bi mi že večkrat spodletelo... Oglejte si sami tega brezprimernega junaka, primojdun, pri njem se vam ne bo dremalo. Kaj takega pač ni v Ljubljani vsak dan!

Vremensko poročilo

dne 15. avgusta.

Barometerska depresija leži nad našimi kraji in povzroča slabo vreme. V zadnjih 24 urah se je vreme poslabšalo v vzhodnih pokrajinah, kjer je bilo doslej toplo in stalno. Pritisk je splošno narastel v srednji Dalmaciji, Bosni in vzhodnih krajih, dočim je v ostalih pokrajinah padel. Porast je znašal 0.1 do 3 milimetre in se je gibal med 754 do 757. Znašal je: Zagreb 755.9, Beograd 755.9, Sarajevo 756.1, Ljubljana 755.7, Split 755.4, Crikvenica 755, Bar 753.8, Mostar 755.4, Mitrovica 755.6. Barometer stalno narašča. Jutranja temperatura je zelo padla v vzhodnih krajih za 5 do 10 stopinj, nekaj manj v južnih krajih in v Primorju, nasprotno pa je narasla za 1 do 4 stopinje v severozapadni Hrvatski in Sloveniji. Gibala se je med 10—18, v Primorju med 16—20 stopinj. Imeli so: Zagreb, Beograd, Sarajevo, Mitrovica 14, Ljubljana 13, Karlovac 15, Split in Brod 16, Rab in Mostar 19, Crikvenica 20 stopinj Celzija. Nebo je bilo zjutraj večinoma oblačno vreme nestalno. V vzhodnih pokrajinah in v Gorskem Kotoru je deževalo. Padavin je bilo v zadnjih 24 urah v Zagrebu 3, Beogradu 27, Ljubljani 2, Splitu 17, Crikvenici 1, Gospiću 8, Brodu 11, na Rabu 20 in v Mostarju 47 milimetrov. Vetrovi so bili zjutraj slabi, iz zapada kvadrant, v Primorju slab SO ali tišina. Morje je bilo zjutraj mirno, deloma nekoliko valovito.

Radioprogram

Nedelja, 17. avgusta.

9: Prens cerkvene glasbe iz Zagreba; 10:20: Kocjan Leo: Nalezljive bolezni domačih živali; 11: Koncert tamburaškega društva »Kolo« iz Trbovelj; 14:30: Repor-taža procesije iz Zagreba; 16:30: Koncert trnovskega cerkvenega zbora; 20: Koncert godbe Dravske divizije; 22: Časovna napoved in poročila; 22:15: Prens z Bleda (Erich Herse); 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 18. avgusta.

12:30: Plošče; 13: Časovna napoved, bor-z, plošče; 13:30: Iz današnjih dnevnikov; 18:30: Tercet »Sneberje« (harmonika, violina, klavir); 19:30: O zavarovanju, predava g. Iv. Martelanc; 20: Plošče; 20:15: Jugoslovanski večer: Prens iz Beograda; 21:05: Prens iz Zagreba; 21:55: Koncert Radiokvarteta (gg. Jeraj, Bravničar, Feršlik, Eržen); 22:45: Poročila in napoved programa.

Torek, 19. avgusta.

12:30: Plošče; 13: Časovna napoved, bor-z, plošče; 13:30: Iz današnjih dnevnikov; 18:30: Samospevi g. Andr. Zega; 19: Na cire igra g. Loeske; 19:30: Dr. Pavel Brežnik: New Orleans: ameriški Pariz; 20: Prens iz Zagreba; 22: Časovna napoved in poročila; 22:15: Prens z Bleda (Erich Herse); 23: Napoved programa za naslednji dan.

Če lasje valovito padajo

napravi je to

PARFUMERIE ELIDA

ELIDA SHAMPOO

DONNE 10 LITRES DE MOUSSE

Tri slike malih ljudi

Ljubljana, 16. avgusta.

Tam sem, kjer ni barake

Na Prulah pod kostanji je vedril. Pri-stopil sem z dežnikom: Saj boš moker, ko-stanj je slaba streha! — Odkimal je z otroško glavico ter me osimil z boječe nezaupljivim pogledom. Nosil je lep suknič, lahke čevlje brez nogavic, samo do kolien segajoče hlače so bile bolj revne. — Odkor pa si? Vidiš, kako se je vžil! — »Saj je vso noč tako tiho!« se je odrezal z resnim glasom. — Ali si slišal? — Povešil je žalostne oči. Začel sem sumiti. — Kje ti pa bil, da veš? — Kakal sem od-govora. Fantek pa se je delal, kakor da ne sliši. — Jaz pa nisem miroval: — Kaj nisi spal ponoči? — »Vso noč sem spal: je od-vrnil kratko, oči je plaho izmikal. — Kaj pa poreče mama, ko te ni doma in tako lije? — »Nič!« — Hm, nič? Kje si pa do-ma? Tam? Pokazal sem proti barakam. Odkimal je: »Ne, tam sem, kjer ni barake!« je žalostno, pa vendar nekam ponosno od-govoril ter pokazal na kup slabo pokritega polnista na bližnjem travniku. — Revček! Je, to te zebe ponoči! — »Nič me ne zebe, spim pri sestrici — skupaj spiva.« — Pa bratce imaš tudi? — »Da, eden se uči za brivca, eden pa hodi v ljudsko šolo.« — Ti se ne hodiš? Jeseni začneš, kaj ne? — Da, jeseni. — Pa boste ja dobili vsaj skromno stanovanje? — »Bomo!« — Moj Bog, kje ste pa bili prej? — »Na Žabie-ku« — In kje je ata? — »Nekje dela, v soboto pride domov.« — Tako! Ne dela v Ljubljani? In mama, uboga reva, je kar sama — na prostem ves teden! — »Tam je mama, vidite!« pokazal je z drobnim ročico na mamo, ki je vedrila pod streškom šolskih stopnic. — Poidiva! — Spremil sem ga k mami. — »O, Rajko, kaj pa delaš na dežju?« Obrnila se je k meni: »Hvala lepa!«

Šel sem čudno žalosten — — —

Hlapec Jernej

Na Emonske, pri pričetku Cojzove, me je vprašal za Sv. Petra cesto. — To je pa daleč! Najbolje je, da greste kar za vodo, da ne zgrešite. Pa pojdite z menoj!

Šla sva skupaj po Cojzovi cesti. Star mož, sključena, sestrada postavica v ponošeni kmečki obleki. Nosil je pleten cekar v roki, palico v drugi, na katero se je opiral, in starinski dežnik pod pazduho. Težko, drsajoč je hodil. Gotovo niste iz Ljubljane? sem ga nagovoril. — Iz Krškega sem, da, Krškega! — A tako, z vlakom ste prispeli? — Da — ne, devet dni sem hodil! Kaj, peš ste prišli? Pa tako daleč? — »Da, peš sem hodil devet dni, nazadnje pa sem se tudi z vlakom peljal, 90 kron sem plačal!« — V Zidanem mostu ste stopili na vlak? — »Ne, ne! Ja, ko bi stopil v Zidanem mostu! Poznej, poznej! V neki malo lepši vasi, takšna je že kot lep trg!« — Aha, potem je bilo morda v Litiji? — »Da, takšna vas je bila kot Litija — se vem, kako vas je pravilo!« — Saj res, sem si mislil, Litija že ni bila, ker od tam vožnja ne stane v Ljubljano devetdeset kron. — Revež, kako pa morete hoditi! Tako star človek! »Da, star sem, pa še bolan!« bolešno je zakašljajal. Kaj ga je neki gnalo na takšno pot? — Greste najbrž v bolnico? Morda koga obiskat? — »Ne, k nekemu nadučitelju grem, pri Sv. Petru stanuje.« — Tako, tako. »Zlahta«, kaj ne? — Ne, samo od nas ima ženo, poznava se.« — Revež, pa ste šli tako daleč peš!« — »Da, hm, veste.« glas je pritajil, »prišel sem v Ljubljano po beraško pravico, po izkazilo. Grem pa še spotoma nadučitelja obiskat.« — Revež, hudo pot ste imeli. Ali ljudje kaj dajo? Tako med potjo ste mogli jesti. — »O, dajo, dajo!« — Samo to je zdaj sitno, ko še ne smete prositi — lahko bi vas kdo videl. — »Da, da!« — Res, smilite se mi. Naj-huiše je najbrž za prenočišče? — »Da, zvečer se zavlečem kam v kako stelo, pa

jo težko najdem.« Zamahnil je s palico proti Trnovem. — »Ali ste že delj časa v Ljubljani?« — »Da, dva dni.« — No, morda bo vam pa učitelj kako pomagal. Kar za vodo naravnost pojdite, pa ne boste zgrešili! Srečno pot! — Podal mi je košče-no roko ter odaval s trudnim korakom. Kot hlapec Jernej — — —

Mamica z gobami

Na Gruberjevem nabrežju je napol se-dela na petah, napol klečala — na mokrih tleh. Deževalo je. Z eno roko je držala razpet kmečki dežnik nad vrečo in ceker-jem gob, z drugo jih je iz cekarja izbirala ter jih polagala v predpasnik. Pogledal sem. Kar na cesto diše — te vaše gobe! sem se opravičil. — »Da, da, dišijo!« je potrdila mamica. Izza rute so me pozdra-vile dobrosrčne vlažne materinske oči in prijazne gube postarane obraza. — »Vi-dite, prebrati jih moram, črne so vmes! Doma nisem vedela, punce so jih sušile in mi jih naložile. Malo preveč so se posušile na peči; dež je, pa moramo na peči sušiti. Saj ni tako hudo, pa vendar je kakšen ko-šček bolj temen vmes, pa bi si gospoda vendar kaj slabega mislila!« je hitela pri-povedovat med izbiranjem. — »Poglejte, takšne so!« — To pa res nič ne škoduje, saj niso črne. Pa kam pod streho bi šli, boste mokri in še gobe povrh! — »O, ne, saj imam marelo! Veste, moram izbrati, ker nisem doma pogledala, črnih gob bi mi ne vzele.«

Ne morem si pomagati — smilila se mi je, na vlažnih tleh je čepela — stara in revna in vsa v skrbih, tako se mi je zde-lo, da nič ne misli nase, temveč samo na gospodo, ki ne mara črnih gob.

Med. dr. Leo Šavnik

specijalist za ženske bolezni in po-rodništvo

ne ordinira od 15. do 28. avgusta 1930

Šumarska in lovška razstava

Na šumarski in lovski razstavi na vele-sejmu v Ljubljani od 31. t. m. do 15. sep-tembra bodo zbrane rastline, katerih ču-dovito moč so poznali že naši dedje, kakor tudi tiste, v katerih je odkrila zdravilne moči šele moderna farmakopija.

Prav tako, kakor zakladi flore — rast-linstva, bodo prikazane na razstavi skriv-nosti in tajne faune — živalstva. Poleg gozdnih škodljivcev, komaj vidnih lubadar-jev in trdokrilih rilčkarjev, bodo razstav-ljeni krešči in brzi, ki uničujejo gozdu škodljivo zalego.

Tudi lovška razstava obeta, da bo pre-krasna. V tem oddelku se bo skušala pri-kazati lepota pravega lovstva, katerega glavni namen je, divjad gojiti in šele, ko jo je sorazmerno dosti, toliko odstreliti, kar ne škoduje nadaljnjemu razvoju.

Zanimiv bo pregled razvoja orožja in sicer od kamenite dobe, ko je pračlovek povečini živel od divjadi, preko davne do-be brona, ko se je lovec podajal v nevar-no borbo z zverjado in si pri tem čvrstil duha in telo, do današnje dobe, ko gojimo lovstvo kot zdrav, moderen sport in gle-damo tudi na gospodarske koristi lova.

Ker so pravi lovci kot prijatelji priro-de lepote tudi oboževalci-umetnosti, bo po-skrbljeno tudi za to. Razstavljenih bo mno-go lepih slik, izdelanih po priznanih umet-nikih, predstavljajoče divjadi, kakor tudi spominjajoče na razne dogodivščine in vzbujajoče lepe spomine.

Namen razstave je, opozoriti obisko-valce na lepoto in zaklade gozda, posebno pa v prijateljih zelenih-gajev vzbuditi še večje zanimanje za čare večno lepe pri-rode.

Dnevne vesti

— Upokojitev v sodni službi. Upokojen je starešina okrajnega sodišča v Ribnici Anton Mejač.

— Razpisana sodna služba. Pri okrajnem sodišču v Ribnici je razpisano mesto starešine. Prošnje naj se pošljejo službenim potom ministrstvu pravde do 23. t. m.

— Iz poštnih služb. Imenovani so: Pri pošti v Celju za manipulanta orožniški narednik II. klase Franc Friedl, pri pošti v Trzinu za manipulanta orožniški narednik II. klase Alojzij Strumbej, pri pošti v Zidanem mostu za manipulanta orožniški narednik II. klase Silvester Lipovšek; upokojeni so pri pošti Ljubljani I. Ivana Belar, Alojzija Kopač in Antonija Petek, pri pošti v Fraterskem Ana Eržen, pri pošti v Ormožu Mara Kues in pri pošti Maribor I. Roza Suen.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kraljevske banke uprave dravske banovine« št. 18 z dne 14. t. m. objavlja pravilnik o pomožnem osebju državnih prometnih ustanov v resoru prometnega ministrstva in dodatek k pravilniku za denaturiranje in prodajanje denaturiranega špirta.

— Sprejem zdravnikov v mornarico. Ze zadnje smo poročali, da je razpisano natečaj za sprejem večjega števila zdravnikov v mornarico. Deloma bodo sprejeti kot aktivni sanitetni častniki, deloma pa kot kontraktualni zdravniki. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih novic« št. 184 z dne 14. t. m.

— Odprava vizuma med državami Male antante. Da se olajša trgovski in potniški promet med našo državo in državami Male antante, bo vizum v doglednem času odpravljen. V našem zunanjem ministrstvu že proučujejo to vprašanje.

— Razid društva. Podružnica Jugoslovanske Matice na Homcu je na svojem običnem zboru 19. januarja sklenila, da se razide.

— Živalske kužne bolezni v dravski banovini. 10. t. m. je bilo v dravski banovini 48 primerov svinjske kuge, 21 svinjske rdečice, 3 kokoške kuge, 2 pasje stekline, 2 mehurčaste kuge izpuščaja goveda in 1 vraničnega prisada.

— Kongres internacionalne poštne, telegrafskih in telefonskih nameštencev je bil letos od 12. do 15. t. m. v Kopenhagnu. V poštne internacionali je včlanjenih 33 organizacij iz 23 držav in s 416.106 člani. Članiarina znaša letno 10 švicarskih santimov od vsakega člana. Odbor pa sme znižati to članarino neimovitim organizacijam in tistim iz držav s slabo valuto do najmanjše članarine 3 švicarskih santimov. Znižano članarino plačujejo štiri države in sicer: Estonka, Letonska, Palestina in Jugoslavija.

— Občinstvo in trafikantom v vednost. Vedno bolj pogosto se dogaja, da zahteva kupujoče občinstvo večjih množin takšnih znamk in poštne vrednostnic od razpečevalcev polovico provizije, včasih celo več kot nagrado. In če določeni odklanjajo tako kupit, kratkoma nečje kupiti in romajo dalje, dokler ne nalete na razpečevalca, ki je voljan ugoditi njihovim željam. Odbor Udruženja tobačnih trafikantov resno svari vse take kupce, da v bodoče opuste zahtevo po proviziji, ki zapeljuje razpečevalce k nezakonitim dejanjem in se sami radi tega pregrešijo proti obstoječim zakonom. Razpečevalca pa zadene po monopolnem zakonu čl. 135 kazni, da se mu odvzame dovoljenje za razpečevanje monopolističnih predmetov, in po zakonu o nelegalni konkurenci čl. 32, globa do 15.000 Din, v težjih primerih poleg omenjenega denarja globo še zaporna kazen do enega meseca. Odbor bo v splošnem interesu proti vsakemu krivcu brezobzirno nastopil in vsakega naznanil pristojnim oblastim. Nekaj posebno izrazitih primerov je bil pa primorjen že sedaj naznaniti, ker so bili že ogroženi eksistenčni pogoji posameznih razpečevalcev in je stvar sedaj v teku. — Odbor Udruženja tobačnih trafikantov.

— Zaklopne znamke v zelo lični izvedbi je izdala uprava ljubljanskega velesejma v propagandne svrhe za šumarsko in lovsko razstavo, ki bo od 31. avgusta do 15. septembra na velesejmu v Ljubljani. Znamke so brezplačno na razpolago in naj se zahtevajo od urada velesejma v Ljubljani.

— Letoviščarjem v pensiohu »Jelovca« v Kamni gorici na Gorenjskem je v drugi polovici avgusta in v septembru prostih še nekaj mest. Kdor želi preživeti vsaj nekaj dni v tem idiličnem in mirnem kraju naše Gorenjske, naj se zglozi pri načelniku Bolnišnice blaginje ljubljanskih mestnih nameštencev v poslopiju mestnega načelstva. Celotna oskrba s prehrano in prenočiščem znaša dnevno 45 Din za osebo.

— Opozoritev krojačkam novomeškega okoliša. Ponovno opozarjamo krojačice in krojaške pomočnice novomeškega okoliša na tritedenski priročajni tečaj za damsko krojaštvo, ki se neprekinjeno prične v ponedeljek 18. t. m. ob 8. uri zjutraj v predavalnici Rokodelskega doma v Novem mestu. Ker je še nekaj mest prostih, se morejo novi interesi prijaviti še tekom prvih dveh dni neposredno v tečaju pri g. predavatelju.

— Darilo. Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne v Ljubljani je naklonila Novinarskemu društvu v Ljubljani znesek Din 200.—. Iskrena hvala!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in deževno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in deževno. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 26, v Splitu 22, v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu 21, v Ljubljani 20,4 in v Mariboru 20 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,3, temperatura je znašala 12,2.

— Nesreče in nezgode. Marija Škofca, 22letna hčerka posestnika iz Stranske vasi pri Stični, je včeraj na cesti padla s kolesa in si zlomila levo nogo v stegnu. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico. — V soboto smo poročali o težki nesreči, ki se je pripetila v Škofji Loki, kjer sta se ponesrečila zidarja Josip Štajer in Franc

Langerholz. Na oba se je zrušil stavbni oder in ju pokopal pod seboj. Njuno stanje je bilo sprva zelo kritično, kakor nam poročajo iz bolnice, se je že zboljšalo in je upati, da bosta okrevala.

— Letošnja velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila dne 8. septembra v Ribnici na Dolenjskem. 428

— Premetena goljufija. V loku je bila te dni izvršena premetena goljufija. Nek potnik iz Srbije je ponudil tamošnjemu trgovcu Ignacu Sternu 500 litrov žganja na prodaj. Trgovci je poskusil žganje in ugotovil 22 odstotkov alkohola. Zato je s potnikom podpisal pogodbo glede dobave 500 litrov žganja po 18 Din liter. Okoli 2. zjutraj se je potnik vrnil, zbudil Sterna in mu dejal, da je blago že prispelo. Stern je še enkrat poskusil žganje, ugotovil sicer samo 18 odstotkov alkohola, kljub temu pa sklenil kupiti cel sod žganja. S pomočjo kočijaža Borislava Jelkiča, ki je žganje pripeljal, so sod zvalili na dvorišče. Potnik iz Srbije je dejal, da se mu mudi na Sušak in da potrebuje nekaj denarja, ker bo kupil konje. Gostilničar mu je dal 4500 Din, nakar je potnik odšel, češ da po ostanek še pride. Drugo jutro je Stern odprl sod in poskusil žganje. Lahko si mislimo njegovo začudenje, ko je iz sode namesto žganja pritekel — voda. Sleparski potnik je imel namreč na notranji strani sode pri odprtini posebno pripravo, v kateri je bilo nekaj litrov žganja, vse drugo je pa bila voda. Zadeva je bila prijavljena orožniškim, ki sedaj poizvedujejo za prebrisanim sleparjem.

— Samomor 16letne mladenke. V bantskem Jaraku se je te dni na podstrešju svojega gospodarja obesila 16letna služkinja Elizabeta Schöner. Vzrok samomora ni znan, zdi se pa, da gre za nesrečno ljubezen.

— Ostaniki mamuta v Jaraku? Pri kopanju vodnjaka v Jaraku je te dni posestnik Svetislav Petrovič našel na spodnjo celjust mamuta. Celjust tehtal okoli 40 kg in je bila izkopana v globini 11 metrov. Celjust je prav dobro ohranjen.

— Težka prometna nesreča. Med Kamenico in Beočinom se je te dni pripetila težka prometna nesreča. Nek novosadski avtomobilist se je v svo silo zaletel od zadaj v voz s konji. Pri karambolu je bil zadnji del voza popolnoma razbit, posestnik Tikvič in njegova žena sta pa v loku zletela z voza. Tikvič je padel pod konja, ki sta se splašala in ga pohodila. Ženo in moža so morali prepeljati v bolnico. Njuno stanje je zelo kritično in ni upanja, da bi okrevala. Šoferja Popoviča so orožniki aretirali.

ZDRAVNIK ZA ZOBE

Dr. LOJZ KRAJČEVIČ
KREKOV TRG ŠT. 10

ZOPET REDNO ORDINIRA

Iz Ljubljane

— Nova pridobitev ljubljanskega mesta. Prejeli smo: Pod tem naslovom je priobčil prijatelj »Slovenskega lista« daljšo notico o kolibah zbitih iz desk ob bregu Ljubljane in o njih prebivalcih. Čisto po svoje pretrgano in žaljivo opisuje razmere ob bregu Ljubljane in to z namenom, da more udariti po g. županu in pa — da bi končno on imel zasluget, ker se bo do te res žalostne razmere v najkrajšem času odstranile. Ze opetovano se je zgodilo, da se je ta prijatelj oglašil, kakor hitro je bilo v kakem odseku ali gremiju sklenjeno, da se bo to ali ono popravilo ali pa kak nedostatek odstranil. Vsikdar je napadel g. župana in grajal, zakaj se to ne zgodi. Omenjene barake stojijo že več let, a jih g. prijatelj ni videl. Stanovanjski odsek se je že ponovno bavil s to zadevo in je tudi že stavil g. županu primerne predloge, a radi žalostnih stanovanjskih razmer in radi pomanjkanja primerne prostora se to do sedaj ni moglo zgoditi. Pri zadnji gremijski seji se je pa določil primeren prostor in kredit, da se bodo barake ob Ljubljani in za šolo na Prulah v najkrajšem času odstranile. Takoj se je zopet oglašil omenjeni prijatelj, da je napadel g. župana in da bo sedaj njegova zasluga, ker bodo okoliški stanovalci rešeni te nadloge. Ima pač vsak svoje posebno veselje in namene. Sej se poznamo.

— Iz naših trgov cest in ulic. Te dni so polagali kabel na Borštnikovem trgu ob Vrhovčevi hiši ter napravili čez cesto hodnik iz granitnih kock. Tak hodnik je napravljen tudi na križišču Aškerčeve in Gorupove ulice. Asfaltni hodnik v Wolfovi ulici so ravnar popravili. Prihodnje dni bo v popravilu hodnik na Bleiweisovi cesti, kar nam povedo veliki, ob cestišču stoječi koth ter skladnice drv in šesterostranih asfaltnih prizem. Cestišče od Marijinega trga do Kleinovih trgovine v Wolfovi ulici je tlakovano z mrzlim asfaltom. To je nov način tlakovanja. Kako se bo to tlakovanje obneslo, pokaže prihodnost.

— Vodovodno omrežje na Glincah. Zadnje dni so položili vodovodne cevi na Cesti XIII., ki gre s Tržaške ceste vzhodno proti regulirani Gradaščici. Zdalj pa kopijejo jarek na Cesti III., ki drži s Tržaške ceste zapadno proti južni železnici. Kopanje tega jarka je zamudno zaradi talne vode. Da se delo pospeši, morajo rabiti vodne sesalke.

— Poslovanje na poštnem uradu Ljubljana 6 je od dne do dne močnejše, kar priča, da je poštna podružnica na Rimski cesti prav potrebna. Pisemskega, paketnega in denarnega ter broziavnega prometa je vedno več, samo telefonskih pogovorov še ni, ker telefon še ne funkcijonira. Ker je pa ravno telefonsko občevanje med občinstvom zelo priljubljeno, je nujno potrebno, da se čim prej omogoči na tem uradu tudi telefonsko poslovanje.

— Obnova enonadstropne hiše št. 8 v Vegovi ulici. Ga. Uršula Rožničnik, lastnica te, nedavno od zunaj prebeljene hiše, jo je dala zdaj še na dvorišču obnoviti in prebeliti, na kar bo še klet adaptirala v stanovanje.

— Adaptacija stanovanja v obrtni prostori. Franc Živec, zidarski mojster in posestnik, adaptira pritično stanovanje v enonadstropni svoji hiši št. 17 na Rimski cesti v obrtni lokal.

— Obnova dvonadstropne palače v Vegovi ulici. V sredo so začeli postavljati zidarski oder ob ponosni stavbi tukajšnje realke. Zunanost tega poslopja je bila že davno potrebna temeljite poprave. Na več mestih je omet odstopil od zidu in čestokrat odpadel. Obnovo bo izvršil stavbenik E. Tomažič. Renovirana realka bo jako povzdignila idiličnost modernizirane Vegove ulice.

— Angleški koncert v Ljubljani. Prvič bomo v Ljubljani slišali angleški pevski zbor iz Londona v sredo, dne 20. t. m. Angleži niso samo trgovci in bankirji, njihova zemlja nam je dala najboljše pesnike in dramatike. Angleži so pa tudi muzikalen narod z bogato literaturo, ki sega daleč tja v zgodovino. V marsikateri dobi je bila angleška glasba na višku in prednjačila istodobnim glasbenim umetninam drugih narodov. Na posebnem glasu so bili glasbeniki Shakespearov dobe. V tem času je bilo napisanih veliko madrigalov, ki jih še sedaj pojejo Angleži z nekim posebnim ponosom. V XVIII. in XIX. veku je bila angleška muzika nekako pod utisom italijanske, pozneje pa nemške glasbe. V poslednjih desetletjih pa se je zopet osamosvojila in zavzela svoje staro važno mesto. Nekatera dela, morda najznačilnejša se bodo izvajala na koncertu v sredo, 20. t. m. ob pol 20. uri v Filharmonični dvorani. Vstopnice v Matični dvorani. Cene običajne koncertne.

— Angleški pevci raznih londonskih pevskih društev, združeni pod umetniškim vodstvom slavnega dirigenta Arturja Faga, nam bodo podali v sredo, dne 20. t. m. na svojem koncertu v Filharmonični dvorani v okviru sicer kratkega nekaj nad 1 uro trajajočega programa sliko zborovske glasbe velikega angleškega naroda. Izvajali bodo predvsem madrigale starejših časov pa tudi modernije samospeve, duete in zборе. Del programa pa je določen narodni angleški pesmi bodisi iz Angleške ali Škotske, vsaka teh narodnih pesmic je tipična in ima popolnoma svoj poseben kolorit. Predvsem nas hočejo opozoriti slavni gosti na različnost stila angleške glasbe. Obisk koncerta najtopleje priporočamo.

— Današnji živilski trg. Kljub dežju je bil danes dovoz blaga na trg zelo velik. Zlasti mnogo je bilo sočivja in zelenjave, dočim je bilo na Vodnikovem trgu opazati pomanjkanje sadja, zlasti sliv in češpelj. Kmetije iz okolice so prinesli na trg mnogo gob, zlasti jurčkov, kar je posledica velikega dežja. Zato so cene gobam zopet nekoliko padle. Merico jurčkov so prodajali po 4 Din, lišičke po 2 Din liter, merico mavrohov in kremplincev pa po 2 do 3 Din. Domača jabolka so bila po 4 do 8 Din po kakovosti, hruške po 4 do 6 Din. Mnogo je bilo davi na trgu grozdja, kateremu so cene različne: dalmatinsko so prodajali po 6 do 8, banatsko po 8 do 10, domače štajer. po 8 do 12 Din kg. Borovnice je bilo na trgu malo, prodajali so jih po 2,50 Din liter, istotako robide, dočim so maline po 6 Din kg. Cene zelenjavi in sočivju so ostale neizpremenjene, zelo poceni je fižol v stročju, ki ga prodajajo po 2 do 3 Din kg. Cene ostalih živilom so ostale neizpremenjene. Kupčija na trgu je bila glede na slabo vreme slaba.

— Umrli so v Ljubljani 9. do 16. t. m. Zore Alojzij, sin oglarja (par mesecev), Urbanec Fran, delavec. 68 let; Gril Katarina, pesetnica, 70 let; Gale Marija, hči monterja, novorojenka; Habjan Milan, sin posestnika, 8 vrst; Pešar Franc, 64 let; Blažič Grete, trdnarica, 26 let; Weis Ivan, poštni zvačnik, 43 let; Vozelj Franc, hotelir.

— Oblastna strelska družina v Ljubljani priredi svoje tekmovalno streljanje na vojaškem strelišču dne 6., 7. in 8. septembra. Istočasno bodo na vojaškem strelišču tekme Slovenskega lovskega društva v Ljubljani. Da se bo vsak član strelske družine lahko uspešno udeležil tekme, priredi oblastna družina dne 17. in 24. avgusta na vojaškem strelišču pripravljeno streljanje. Začetek ob 8.30. Udeležba za vse člane strogo obvezna. Strelske družine iz ljubljanske okolice in dežele, vabimo najviljeje, da se kolikor mogoče polnoštevilno udeležijo tekme in strelskih vežb. Najviljeje udeležijo tudi cenjene člane Slovenskega lovskega društva, da se udeležijo pripravljalnega streljanja dne 17. in 24. avgusta. 429/n

— Pričetek šolskega leta na drž. trgovski akademiji v Ljubljani. Dijaki, ki hočejo polagati popravni izpit, morajo vložiti prošnje do 25. avgusta. Popravni izpiti se vrše od 26. avgusta dalje po redu, ki je objavljen na uradni deski. Vpisovanje se vrši 1. 2 in 3. septembra od 9. do 12. ure; vpisovanje za I. letnik v ravnotežje pisarni, vpisovanje za II., III. in VI. letnik v učilnici IV. letnika. V I. letnik trgovske akademije se sprejemajo oni učenci, ki so dovršili 4 razrede gimnazije (realne gimnazije, realke) z nižjim tečajnim izpitom ali 4 razrede meščanske šole s končnim izpitom. Učenci meščanskih šol, ki so položili končni izpit z odličnim ali prav dobrim uspehom, polagajo dopolnilni izpit samo iz nemškega jezika, oni učenci, ki so položili končni izpit z dobrim uspehom, polagajo ves dopolnilni izpit, t. j. iz slovenske, nemškega jezika, narodne zgodovine, geografije in iz matematike v obsegu programa III. in IV. gimnazijskega razreda. Učenci, ki so dovršili četrti razred gimnazije (realne gimnazije, realke) pred šolskim letom 1929/30., se sprejmejo brez nižjega tečajnega izpita. Ravnateljstvo drž. trg. akademije.

— »Dobrota«, obsmrtno podporno društvo poštne nameštencev v Ljubljani. Iz društvenega poročila posnemamo, da so letos umrli naslednji člani: Franc Koman v Ljubljani, star 66 let (skupina A); Franjo Kolb v Kranju, star 52 let (A in B); Franjo Kolbe v Litiji, 73 let (A in B); Franc Pišek v Ljubljani, 69 let (A in B); Tomaž Pernat v Mariboru, 46 let (A); Franc Kunc v Ljubljani, 75 let (A); Francka Segar v Radovljici, 64 let (A in B); Franc Jereb v Ljubljani, 69 let (A in B); Cvetka Weber v Ljubljani, 8 let (A, izredna članica); Lavoslav Kampjut v Ljubljani, 53 let (A in B); Franc Lisjak v Ljubljani, 58 let (A); Ivan Dovjak v Novem mestu, 61 let (A);

Katarina Perčnik v Laškem, 61 let (A) — Polna obsmrtna podpora znaša v skupini A 3000, v skupini B pa 6000 Din, v obeh skupinah torej 11.000 Din.

— Štepanjske kolačice prirede jutri, 17. t. m. ob 4. popoldne pri Ožbinčku na Spodnjih Poljanah vrtno veselico, ki se bo za primer slabega vremena preložila na prihodnjo nedeljo 24. t. m. Vsi prijatelji mladine vabljeni na to dobrodelno prireditev.

— Sokolsko društvo v Štepanji vasi se udeleži korporativno javne telovadbe sokolskega društva v Polju v nedeljo dne 17. t. m. Odhod ob 14. uri izpred Sokolskega doma. Člani v kroju. Zdravo!

V 6 urah okrog sveta

Fritz von Opel je prepričan, da se bo dalo napraviti z raketnim letalom pot okrog sveta v 6 urah

Ne glede na skeptičnost učenjakov, piše Fritz von Opel, katerega poskusi z raketnimi letali so vzbudili veliko zanimanje strokovnjakov in laičnih, upam, da se bo nekega dne posrečil polet okrog sveta z raketnim letalom. Po mojih računih bo trajal tak polet samo 6 ur. Lani v septembru, ko sem preizkušal svoje prvo raketno letalo, so se mi še vsi smejali. Predno mine leto dni, napravim pot, katero je napravil prvi Louis Blériot, ki se je dvignil v svojem letalu v Calaisu in preletel Rokavski preliv. Razlika med menoj in Blériotom bo samo ta, da bom rabil za polet čez Rokavski preliv dobrih 14 minut.

23. junija 1928 sem presenetil strojni in mehanični svet s tem, da sem prvič stopil v svoj raketni avtomobil, znan pod imenom »vražji stroj« in dosegel v njem hitrost 156 milj na uro in sicer po železniških tračnicah pri Hannoveru. Prekosil sem zadnji rekord po železniških tračnicah vozečega avtomobila za 39 milj na uro. Moj avtomobil je imel 24 raket. Ko sem hotel voziti še hitreje, je vrglo avtomobil v zrak, obenem se je pa vnel. Najbrž se je bila ena raketa prežgoda vnela. K sreči sem odnesel zdravo kožo. Ta nezgoda pa ni prav nič vplivala na nadaljevanje započete delca, kajti tudi ta poskus me je prepričal, da imajo avtomobili in letala na raketni pogon sijajno bodočnost.

Nadaljeval sem poskus v svojem laboratoriju. Lani v septembru sem bil pripravljen dvigniti se s prvim raketnim letalom, ki je bilo že znatno izpopolnjeno. Dvignil sem se bil 49 čevljev visoko in ker si nisem izbral primerne prostora, da bi se varno spustil, se mi je letalo razbilo. Navzlic temu so pa smatrali strokovnjaki moj polet za uspeh in to mi je dalo poguma, da sem še z večjim veseljem nadaljeval poskuse. Prijatelji me radi vprašujejo, kdaj sem prišel na idejo rabiti rakete za pogon avtomobilov in aeroplanov. Naj jim odgovorim tu. Ko sem se začel zanimati za avtomobilsko in

letalsko industrijo, sem se spomnil, da sem v šoli nekoč čital razpravo nekega profesorja na univerzi v Padovi v srednjem veku. Ta profesor — imena se ne spominjam več — je šel celo tako daleč, da je narisal diagrame, v katerih je ponazoril, kako bi se dale rakete rabiti pri aeroplanih in podmornicah. Ta mož je bil tedaj prorok, kajti živel je daleč pred svojo dobo. Prišel sem že davno do prepričanja, da se rakete pri podmornicah ne dajo rabiti.

Ko sem študiral na univerzi v Darmstadtu, sem mnogo razmišljal o ideji srednjeveškega profesorja in upal sem, da se mi nekoč posreči, uresničiti njegovo teorijo. Teoretično ni izključeno, da bi človek dosegel z raketnim letalom hitrost 5000 milj na uro. Pri zadnjem raketnem letalu sem rabil rakete na smodnik. Prihodnje letalo bo pa imelo rakete s tekočim razstrelivom. Kemikalija, ki se bo izpreminjala v plin bo za pogon letala nedvomno mnogo boljša. Take rakete bom rabil tudi za letalo, s katerim poletim čez Rokavski preliv. In baš te rakete omogočijo po mojem mnenju nekoč izumitelju poleteti v 6 urah okrog sveta. Kolika razlika v primeri s fantastičnim načrtom Jula Vernea napraviti pot okoli sveta v 80 dneh!

Rakete s tekočim razstrelivom se bodo dale rabiti 50 do 60 ur, če bo treba. Njihova moč bo neprimerno večja, kakor raket na smodnik. Hitrost rakete, katero skušam zdaj izpopolniti, je odvisna od njene teže in množine izpuščenega plina. Za svoje rakete rabim dve kemikaliji. Plin, ki nastaja s sežiganjem teh dveh kemikalij, prodira v večji prostor in od tod skozi manjšo odprtino s hitrostjo 2200 m v sekundi. Dotok kemikalij v sežigalni prostor se da regulirati. S tem je dana tudi možnost reguliranja hitrosti raketnega letala. Pri poskusih, katere sem delal z raketami v svojem laboratoriju, sem že dosegel hitrost 3300 milj na uro. Zato ne bom prav nič presenečen, če dosegem hitrost 5000 milj na uro.

najdeni predmeti se dobe na celjski pošti.

— Članstvo Celjskega Sokola, ki se udeleži jutri 17. t. m. zleta v Zagorju v kroju, naj se odpelje z jutranjim vlakom ob 7.15 iz Celja, ker se vrši povorka ob 11. dopoldne, pri kateri moramo biti častno zastopani. Za vse ostale telovadbe je odhod ob 11.10. Vožnja četrtinska. Zbirališče obkraj na celjskem kolodvoru. — Načelnik.

— Dežurno lekarniško službo v Celju ima od danes do včeraj petka 22. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Zastarelo pravosodje

Kako malo pravice imajo francoska dekleta v rodbinah in kako veljajo v javnem mnenju še zdaj nazori Napoleonovega zakonika, ki daje očetu skoro enake pravice, kakor jih je imel v Rimu pater familias, dokazuje sodna obravnava, ki se je vršila nedavno v Rouenu. Hčerka tovarnarja iz Perriers sur Andelle Renee Harellova se ni razumela z domačimi in za to je odšla s doma. Poučevala je klavir v Rouenu in se je za silo preživljala. Zdalj je stara 25 let. Oče si je zamen prizadeval pregovoriti jo, naj se vrne. Videč, da hčerke ne bo pregovoril, ji je nastavljal s svojim prijateljem, majorjem Gobillotom, lastnikom privatne detektivske pisarne, past. Oče je hčerko ugrabil in jo odpeljal v svojem avtomobilu domov. Hčerka pa se je tako energično branila, da se ji je raztrgala obleka in da je rabil oče proti nji »mimo nasilje«.

Mimoidoči so videli ta prizor in hoteli so prisikotiti dekletu na pomoč. Bilo jim je rečeno, da je slaboumna in da jo morajo odpeljati v umobolnico. Hčerka je porabila doma prvo priliko, da je ušla in se napotila k odvjetniku, kjer je vložila tožbo proti svojemu očetu in njegovemu prijatelju. Sodna obravnava je napravila na nepristranske poslušalce vtis, da soglasata predsednik sodišča in državni pravdnik načelu z očetom, ki je mislil, da se poslužuje svoje očetovske pravice. Sodišče je obsodilo očeta in majorja na gojno vsakega na 30 frankov globo, tovarnarjeva hčerka pa na morala poravnati stroške v znesku 300 frankov.

Dokaz

— Iz česa sklepajo, da se bo tvoja znanca kmalu poročila?

— To je jasno. Njen ženin se že uči kuhati.

Ob 100 letnici rojstva Franca Jožefa

Nekaj podatkov iz življenja predzadnjega avstrijskega cesarja, ki je vladal celih 68 let

V ponedeljek 18. t. m. bo sto let, odkar je bil rojen nadvojvoda in poznejši avstrijski cesar Franc Jožef, mož, ki je z zgodovinsko zmoto začel in končal svojo vladarsko pot. Vzgojen za samoderžca je zasedel prestol na zunanjo moč, na znotraj pa triletno državo, katero je privedel po mnogih težkih zunanjih udarcih in notranjih homatijah na rob propada. Njegov naslednik ni bil več vladar, bil je samo še senca svojih prednikov, pa še ta se je hitro razblinila v nič. Celih 68 let je vladal Franc Jožef »ječi narodov«, v kateri je bil tudi vsek del nas Jugoslovenov. Kako je vladal in kakšni so bili sadovi njegovega vladanja, vemo dobro vsi, saj smo jih sami uživali. Francu Jožefu je odrejeno v zgodovini posebno mesto, kajti on je bil tisti, ki se je prvi podpisal na črno knjigo najstrašnejšega klanja in razdejanja, kar jih pomeni zgodovina. Z mečem je začel, na meču je končal.

Karl Tschuppik je napisal o Francu Jožefu in njegovem vladanju obširno zgodovinsko delo, večinoma na podlagi avtentičnih podatkov in dokumentov iz bivšega dvornega arhiva. Iz tega, doslej menda najtemeljitejšega dela o avstro-ogrski monarhiji Franca Jožefa, smo posneli nekaj poglavij, ki bodo gotovo zanimala naše čitatelje tem bolj, ker govore o dogodkih in ljudeh, ki so nam površno že znani. Danes priobčujemo nekaj podatkov o Francu Jožefu samem.

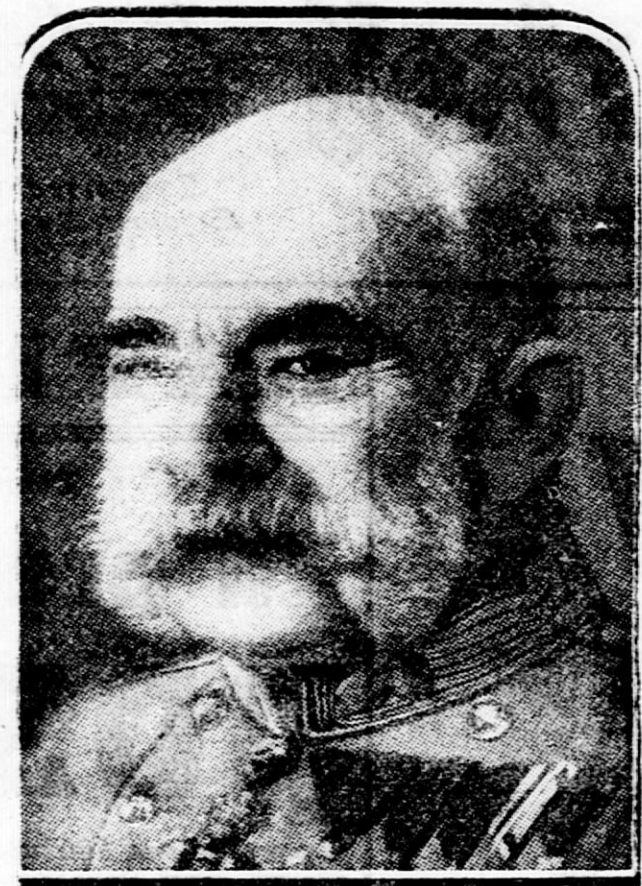
Otroška leta

18. avgusta 1830 je bil rojen v Schönbrunn kot sin nadvojvode Franca Karla, drugega sina cesarja Franca in nadvojvodinje Zofije, hčerke bavarskega kralja Maxa I. Na svet je prišel pod budnim očesom starega očeta, obdan od njegove rodbine, v malomeščanski atmosferi takratnega cesarskega dvora. Skozi okna očetovega stanovanja se je videl obsežen lep grajski park, delo Marije Terezije, s hodnika je objel pogled grajsko dvorišče in visoko baročno ograjo z obeliski ob glavnih vratih, na katere je dal Napoleon posaditi tako drzno dvigajoče se orle. Franc Jožef je bil star 5 let, ko je umrl cesar Franc. Komaj je dobro hodil, je dobil kakor vsak princ iz cesarske hiše svojega »ajjo«. Tako so imenovali po italijanskem in španskem »ayo« vzgojitelja in dvornega mojstra. Za »ajjo« Francu Jožefu je bil izbran po dolgem rodbinskem posvetovanju Henrik grof Bombelles, aristokrat onega mednarodnega kova, ki je bil lasten habsburški dvorni aristokratiji, katere moč in ugled sta dotalirala od uničenja protestantskega praplemstva. Prvotno je bil grof Bombelles vzgojitelj treh sinov nadvojvode Franca Karla. Najbolje je označil tega moža njegov pokrovitelj Metternich, ki ga je po smrti l. 1850 pohvalil takole: »Grofa Bombellesa prištevam k onemu malemu številu ljudi, ki so zaradi svojega prirojenega mišljenja mislili, kar sem mislil jaz, in hoteli, kar sem hotel jaz.«

Poleg »ajjo« je imel vsak princ še svojega posebnega vzgojitelja. Franc Jožefov je bil grof Coronini. Od tega oficija je prevzel Franc Jožef več, kakor od Bombellesa. Coronini je znal privzgojiti nežnemu, dovzetnemu in plahemu dečku ponos in samoblačenje. Aristokrata je bilo treba v Francu Jožefu šele vzbuditi. Oče in stric tega nista zmogla, priti sta morala mati in grof Coronini. Z izbiro učiteljev mladim princem Bombelles ni imel sreče. Boljša je bila vojaška vzgoja Franca Jožefa in zato ni čuda, da ga pozna zgodovina v prvi vrsti kot vojaka. Redko se je pokazal v civilu, navadno je nosil generalsko uniformo. Za vojaka pa ni bil rojen. Kot deček je kazal vse znake svoje rodbine. Bil je molček, dovzetan in plah. Pred kom je imel velik respekt. Na konja ga je bilo treba spraviti s silo in večkrat je pri tem točil bridke solze. In iz tega plahega dečka je moral napraviti pol-

kovnik von Hauslab vojaka. Polkovnik je bil mož temeljitega znanja, obvladal je vse evropske jezike, tudi ruščino in turščino, bil je instruktor v Turčiji in profesor na višji oficirski šoli.

Mnoge navade, tako rano vstajanje, točnost in vestnost v vsakdanjem delu je imel Franc Jožef od vzgoje v otroških letih. Poleti se je pričel pri pouku v Schönbrunn ob 6. jutraj in je trajal s kratkim presledkom do večera. Boli pendantično, kakor v drugih knežjih hišah so mučili mladega nadvojvodo z najrazličnejšimi učenostmi, katere so mu pa vtepal v glavo brez pravega sistema. V izobrazbi Franca Jožefa ni bilo sicer nobenega sistema, vendar jo je pa vodila volja matere zagotoviti prvorojenemu »Francu«, kakor so ga klicali doma, habsburški prestol, okrog katerega so besneli viharji časa.

Kako je zasedel prestol

V torek, 5. decembra 1848 opoldne je izšla posebna izdaja »Lloyda«, v kateri je uredništvo sporočalo, da objavi popoldne poročilo o zasedanju državnega zbora z dne 2. decembra. Tako je Dunaj zvedel, da se je cesar Ferdinand odpovedal prestolu in da je zasedel prestol njegov nečak nadvojvoda Franc Jožef. Izprememba na prestolu ni ostala prikrita samo na Dunaju. Ko so hite-li 12. decembra jutraj — bila je sobota — častniki v gala uniformah, dvorne dame in ordonanci čez trg v Olomucu proti knezoškofijski rezidenci, je bilo znano samo toliko, da se morajo zbrati jutraj ob 8. v knezoškofijski palači člani cesarske hiše in dvor, feldmaršal knez Windischgrätz, feldcigajmojster Jelačić, ministri, prezident deželne uprave in grof Lažansky, okrajni glavar grof Mercandini, višji državni uradniki in oficiji. Olomuška posadka je dobila ponoči povelje, da mora biti ob 9. jutraj pripravljena za parado. Ob pol 8. so odprli prestolno dvorano rezidence in sosedne sobane. Tu zbrana družba je slutila, da se pripravila nekaj izrednega, nihče pa ni vedel, čemu so se zbrali. Šepetanje, mrmranje in vpraševanje je bilo glasno, da je moral legacijski svetnik Hübnert prositi gospodo, naj bo mirna.

Ob 8. jutraj so se odprla stranska vrata, vodeča iz prestolne dvorane v sobane, kjer je prebivala cesarska dvojica, in za generalnim pomočnikom knezom Jožefom Lobkowitzem sta se prikazala cesar Ferdinand in cesarica Marija Ana, za njima pa vrhovni dvorni maršal Friderik Egon, deželni grof Fürstenberg in vrhovna dvorna dama deželna grofica Fürstenberg. Nekaj korakov za njima so stopali nadvojvodinja Zofija, nadvojvoda Franc Karl in njun sin Franc Jožef. Cesar Ferdinand, kakor vedno v črni promenadni obleki, je bil nesiguren in morali so ga odvesti k njegovemu sedežu. Knez Lobkowitz

mu je pomolil listino, katero je Ferdinand prečital s tihim, opetovano prekinjenim glasom: »Važni razlogi so nas pripravili do nepreklicnega sklepa odločiti cesarsko krono!« Obmolnil je, se ozrl po prisotnih in po kratki pavzi nadaljeval: »Potem, ko so naš ljubi gospost brat, presvetli gospod nadvojvoda Franc Karl, oče presvetlega nadvojvode, izjavili, da se nepreklicno odreka po obstoječih rodbinskih in državnih zakonih pripadajoči jim pravici prestolonasledstva v prid poprej omenjenemu presvetlemu sinu.«

Skrivnost je bila pojasnjena. Ministrski predsednik Schwarzenberg je dovršil ta akt. Prebral je listino, s katero se proglasa nadvojvoda Franc Jožef za polnoletnega, s katero se Franc Karl odreka prestolonasledstvu. Ferdinand pa »naši, doslej v blagor naših preliubih narodov nošeni kroni cesarstva Avstrije in sploh vseh pod njim združenih kraljevin in drugih tako ali drugače imenovanih dežel.« Sledil je neznan rodbinski prizor, očitno pod režijo nadvojvodinje Zofije. Mladi cesar je stopil k svojemu stricu in pokleknil pred njim. Ferdinand ga je pobožal po glavi in dvignil, rekoč: »Bodi pridren, rad sem to storil.« Za vse drugo je poskrbel Windischgrätz. Pred rotovžem in na stolnem trgu so obvestili ljudstvo o izpremembi na prestolu. Vršila se je parada vojske, po ulicah zbrana množica je navdušeno manifestirala za novega cesarja. Mladi nadvojvoda Franc Jožef je bil cesar. Kdo ga je poznal, kaj se je vedelo o njem?

Cesarjeva trma

Franco Jožef tudi v mladosti ni bil sentimental, ne rahločuten, toda dogodek l. 1852 je monarha tudi kot človeka približal njegovemu staremu svetovalcu Kübecku. Po posetu Benetk je bilo določeno vrniti se po morju in 5 bojnih ladij bi moralo spremljati cesarja. Ker je pa nastal strahovit vihar, so začeli razmišljati, da bi vožnjo po morju opustili. Franc Jožef se pa nikoli ni hotel zmeniti za skrbisvo okolice. Tako je torej zapovedal odpluti. Cesarjeva in tri spremljajoče ladje so komaj prispale na cilj, ena ladja in sicer »Marianne«, se je pa v viharju potopila. Nikoli ni nihče zvedel, kako se je ladja potopila. Na »Marianne« je bil Kübeckov edini sin mornariški častnik. Franc Jožef je prišel osebno h Kübecku s samoočitožbo, češ da je s svojo trmo zakrivil katastrofo ladje.

Cesarjeva smrt

11. novembra zvečer je bilo uradno objavljeno, da se je cesarjevo stanje zaradi katarja poslabšalo, toda njegova dnevna razdelitev dela ostane neizpremenjena. Franc Jožef je ostal pri svojih življenjskih navadah. V ponedeljek 13. novembra je sprejel nadvojvodo Karla, prestolonaslednika, ki se je zahvalil za imenovanje za generalnega polkovnika, 15. novembra poleg ministrov, ki so mu hodili vsak dan poročati, generalnega polkovnika pl. Hazaia in vnukinjo, kneginjo Elizabeto Windischgrätzovo. Naslednjega dne je bil pl. Conrad poldrugo uro v avdienci. V soboto 18. novembra je kašeljsko močnejši, cesar skoro ničesar ne je, popije samo kozarec tokajca in dve čaši šampanja. Dela ves dan, kramlja s svojo vnukinjo grofico Waldburg-Zeill, in posluša celo uro zunanega ministra barona Buriana. V nedeljo je delj časa Koerber pri njem. Naslednjega dne ima cesar hudo vročino. Sicer je pokonci, čita akte, toda zaradi utrujenosti se ne more lotiti dela. Na zahtevo osebnega zdravnika dr. Kerzla so pozvali v Schönbrunn dunajskega univerzitetnega profesorja dr. Ortnerja, ki je ugotovil vnetje pljuč. Franc Jožef je pa ostal pokonci in sprejel vrhovnega poveljnika armade nadvojvoda Friedricha. Grofica Waldburg, ki se ji cesarjevo stanje po zadnjem obisku ni zdelo povojno, je obvestila svojo mater, nadvojvodinjo Marijo Valerijo. Mlajša cesarjeva hčerka je prispela v ponedeljek v Schönbrunn, nadvojvoda Karl

Franco Jožef, ki je hotel odpotovati, je ostal v bližini, v Reichenau.

V ponedeljek 21. novembra je cesar vstal po svoji navadi ob pol 5. jutraj, pregledal pet aktovk spisov in sprejel v prvih dopoldanskih urah dvornega maršala kneza Montentovo, kabinetskega direktorja Schliessla in pl. Bolfrasa. Šef vojaške pisarne je prinesel poročila generalnega štaba: Zavezniške čete generalov Falkenhayna in Arza so zavzele glavno mesto zapadne Vlaške, Crajovo. Iz zunanega urada so poročali: Državni tajnik von Jagow je odstopil, državni podtajnik Zimmermann je njegov naslednik. Ob 10. je bila najavljena nadvojvodinja Marija Valerija. Cesarjeva hčerka zdravnikom ni povedala, da hoče oeta presenetiti: javila mu je, da ga je papež brzojavno blagoslovil in naročil papeški nuncijaturi na Dunaju, naj mu izroči njegov blagoslov. Cesar je prosil, naj pošljejo po dvornega duhovnika, škofa dr. Seydla. Spovedal se je ter prejel zadnjo popotnico in papežev blagoslov. Kmalu sta prišla Karl Franc Jožef in nadvojvodinja Zita. Opoldne je naročil dvorni gospodarski upravnik vitez pl. Prilezsky, naj prinese cesarju kurjo juho. Juha cesarju ni teknila, vročina je naraščala. Zdravniki so ga skušali pregovoriti, naj gre v posteljo. Na poti od pisalne mize do sosedne spalnice so ga morali podpirati. V postelji je cesar naročil svojemu slugi Ketterlu: »Zbudite me prosim ob pol štirih, dela še nisem končal!« Kmalu je zaspal. Spanje, ki ga je parkrat prekinil kašelj, je trajalo od pol 6. do četrta na 8. zvečer. Profesor Ortner, ki je čakal s pl. Prilezskym in Ketterlom v kabinetu kornega sluge, je omenil, da je cesarjevo spanje tako trdno, da utegne bolnik bolezen prestopiti. Hud kašelj je cesarja zbudil. Ketterl mu je v postelji pomagal in ga skušal dvigniti. Ob enem mu je ponudil čaja. Kašelj se je ponovil, prešel je v hropenje. Bolnik je omahnil nazaj na zglavje. Ob 9.20 je cesar Franc Jožef izdihnil.

Ko je umrl, ni bil razen profesorja Ortnerja, gospodarskega upravnika Prilezkega in Ketterla nihče pri njem. Nato so pozvali nadvojvodo Karla, novega cesarja, nadvojvodinjo Marijo Valerijo in bližje sorodnike Cesarjeva. Zjelja je bila, naj Schrattove med njegovo boleznijo ne pokličejo v Schönbrunn, češ, da ji hoče prihraniti pogled na bolnika. Po smrti so obvestili tudi njo. Cesar Karl jo je privedel k smrtni postelji Franca Jožefa.

Mala družba, klečča ob železni postelji, mladi cesar, hčerka, prijateljica in stari sluga, v tistem hipu pač ni slutila pomena cesarjeve smrti. Franc Jožef je skušal uveljaviti rek dvornega pesnika Grilparzerja: »Kar je umrljivega, sem izločil in sem sam nesmrtni cesar!« Kot dedič 600 let žive habsburške misli, ki je bila 400 let ena največjih sil, je skušal cesar Franc Jožef v 68 letih vzdržati to moč. Začetek njegovega vladanja pa spada v ono dobo, ko je razvoj Evrope začel napovedovati habsburški silni smrtno obsodbo. Vsi važni dogodki tega dolgega življenja so bili proti Habsburžanom: 1848, 1859, 1866, 1871, 1912 1848: Samoodločba narodov, 1859: Emancipacija Italije od habsburške vladavine, 1866: Slovo nemškega naroda od Habsburžanov, 1871: Padeč ugleda Habsburžanov v očeh Evrope, 1912: Konec habsburškega vpliva na Balkanu.

Franco Jožefovo vladanje je bilo vladanje proti zahtevam časa, njegova umetnost je pa bila, da je proti objektivnim silam obdržal to, kar je ustvaril njegov rod. Dve generaciji sta ga poznali samo kot monarha, ga priznali kot središče države, kot »nesmrtnega cesarja«. Vojna je pospešila pot zgodovine in v prekipajočem pohodu dovršila to, kar je zahteval razvoj narodov.

K Hegelovemu reku, da se vsi svetovno zgodovinski dogodki in ljudje pojavljajo dvakrat, je Karl Marx pripomnil: Enkrat kot tragedija, drugič kot farsa. V dveh letih po smrti Franca Jožefa do končnega zatona Habsburžanov gre naglih korakov, pohabljen in skrajšan mimo nas karikatura dogodkov od l. 1848: Cesar Karl je začel po svoje, spreobrnjen se je, koledal je med Nemčijo in hrepnenjem

Z VIM-om očistite
Vaše štedilnike
in pa pečil!

po zapadu, klical je duhove na pomoč, naj Avstrijo rešijo. To je samo kratek epilog.
Habsburška država je 21. novembra 1916 umrla.

Vse za lepoto

Sahara ima v sebi nekaj posebno privlačnega za bogate Američanke in Angležinke. Francoske oblasti so nedavno ugotovile, da je vedno več bogatih in kultiviranih žensk, ki se odločijo za primitivno življenje domačinov pod palmami v oazah. Ko so se Francozi zanimali, kje tiči vzrok, so prišli do prepričanja, da bogatih dam ne privabi v puščavo fata morgana, temveč suh zrak nad segretim sahar-skim peskom, od katerega si obetajo dame pomlajenje. Francoski zdravniki so že davno domnevali, da ima sahar-ski pesek to čarobno moč. Ze dolgo pošiljajo pariški zdravniki svoje bogate pacijentke v Biskro, Tuburk in druge kraje v puščini, da si odpočijejo od burnega družabnega življenja. Med glinstimi kolibami, sredi krepkih, zdravih in temperamentnih domačinov pozabijo vsega site dame na vse viharje življenja in v njih se zdrami nova sila in veselje do življenja.

Sahara in saharško lečenje mondenih žen, katere je izčrpalo burno pariško življenje, je postalo zadnja leta prava strast. Popotnik, ki potuje z avtobusom po Sahari, sreča mnogo evropskih dam, ki se počutijo v novih razmerah vsaj tako dobro, kakor doma, če ne še bolje. Po oazah prebivajo večinoma bogate Američanke in Angležinke. Pozornost vzbujajo tem bolj, ker se Arabke podnevi zelo redko prikažejo iz hiš. Življenje v Sahari nikakor ni romantično. Belim ženam se ni treba bati, da bi jih črnooki Beduini ugrabili. Alžirski del Sahare je že tako mirna kolonija, da se napadov ni treba bati. Zanimivo je, da mnoge ameriške in evropske dame sicer zahrepene po velemestnem življenju, toda komaj prežive nekaj dni v Parizu, Londonu ali Newyorku, se vrnejo zopet v puščavo.

Otroške
NOGAVICE
ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše!

MIRNO MORJE.

Kopaljšnički se divijo, kako je morje pokojno.

»Pravo pravcato zrcalo,« izjavi oče štiriletnega Fridolinčka, »pravcato olinato morje.«

Tedaj pa Fridolinček vzklikne: »Oh, pa, to morajo biti sardine zadovoljne!«

Ko sta prispela na Lauriston Square, so profesorju Caspianu sporočili, da ima goste.

— Predstavniki sindikata, — je dejal in pogledal na uro. — Boste potem obedovali z menoj, Molly? Govoriti moram z vami med štirimi očmi.

V svoji sobi je Molly sedla in zatislila oči. Življenje se je nenadoma temeljito izpremenilo. Profesor Caspian je postavil vse na glavo. Doslej je bila osamljena, George Bentley je bil njen edini prijatelj. Toda bilo je dvomljivo, ali se bosta še kdaj videla.

Nekdo jo je nameraval uničiti, to je dobro čutila. Živela je v strahu pred policijo — pa tudi podlega Marca Sternholda se je bala. Toda misel, da zapusti vse to tu, — ji je bila zelo prijetna. Izprehajati se pod sinjim nebom na pripekačem solncu, gledati, kako pada noč liki rdečkasta megla na puščino in zavedati se, da si tisoče milj od življenja, polnega strahu, to je bilo tako nepričakovano, romantično in divno, da kar verjeti ni mogla, da je res. Zapel je zvonec in jo zdramil iz sladkih sanj. Klicali so jo k obedu. Pogledala je na uro in se začudila, da je mogla sedeti in sanjati celo uro

Avgustus Muir:

73

Krog zločinov

Roman

— To nima z Johnom Warnerjem nič skupnega, — je odgovoril Caspian naglo. — Pojasnim vam vse to pozneje. Dotlej mi pa morate zaupati. Obljubim vam, da se primer, podoben včerajšnjemu, ne bo več ponovil. Vsaj prepričani ste lahko, da nastopim z vso odločnostjo proti vsakemu takemu poskusu.

— Zdaš še ni treba klicati na pomoč policije, — je dejala Molly.

Caspian je energično odkimal z glavo.

— Policija ne sme ničesar zvedeti o tem. Odkrila bi samo stvari, ki morajo ostati prikriti, dokler ne dozore. To lahko sam najbolje presodim.

Obmolnil je in pogledal skozi okence.

— Kar se tiče one druge reči — mi-

slim policijske preiskave v zvezi z Johnom Warnerjem in vami, — je nadaljeval, — jo morate tudi prepuustiti meni. Od inspektorja Eastwooda zvem, kako se je zadeva razvila od trenutka, ko sem zapustil London. Kakor veste, moje besede na policiji nekaj zaležejo. Niste mi še povedali, kakšno je bilo vaše pravo razmerje do Johna Warnerja in tudi vprašati vas ne mislim. Trdno pa upam, da se mi posreči obvarovati vas sodišča.

Mollyne oči so bile zalite s solzami, ko se je ozrla na profesorja.

— Bili ste prijazni z menoj tako, da ne morem povedati, in nikoli vam ne bom tega pozabila. Kar se pa tiče današnjega jutra, moram priznati, da ste mi rešili življenje.

Caspianova roka se je za hip dotaknila dekličinih prstov.

— Ne govoriva o tem. Hvaležni morate biti prav za prav staremu Kempu. Snoči je vas videl odhajati. Moral je hiteti za vami po cesti, sicer bi mi ne mogel povedati, kje ste izstopili iz avtomobila in se napotili v gozd. Ključ od mavzoleja je bil vzet iz zasebne kapele v Elmbridge Hallu in položen zopet nazaj. Če bi pa ne bil stal stari Kemp

snoči na straži, bi vas najbrž nikoli ne bili našli.

— Da sem to vedela, bi se mu bila zahvalila, predno sva se davi odpeljala iz High Lodge. Smili se mi ta ubogi starček, napol bla...

— Sternhold ne verjame tega, — je dejal Caspian. — Vtepel si je v glavo, da stari Kemp vse razume in da simulira prisojenost.

— Zakaj naj bi pa simuliral blaznost? — je vprašala Molly začudeno.

— Ker pomeni moj sublimacijski proces za spretnega lopova celo premoženje. Vsaj dve veliki kontinentalni tvrdki sta že nastopili privatno na trgu proti Angleškemu sindikatu, ki bo najbrž prevzel ta proces. Ah, da ne pozabim. Če se boste jutri jutraj dobro počutili, vam bom narekoval odgovore na nekatera vprašanja, o katerih dvomim, da bi bila iskrena. Prihodnje dni bom najbrž zelo zaposlen, — je nadaljeval. — Dejstvo je, da je moj proces sublimacije premožga končan. Davi sem preiskoval zadnje poskuse na High Lodge in bil sem zadovoljen. Razen Sternholda ste edini človek, ki to ve. Proces pomeni ogromen uspeh! Drvi bo pa vedel to ves svet. Čez dobro uro se

zglase pri meni vodilni možje Angleškega sindikata, da se pomenimo o trgovski strani tega podjetja.

Molly je napeto poslušala. Bilo je prvič, da je profesor tako iskreno govoril z njo. Ta mož, slaven v svoji stroki, se ji je zdel vedno mračen in zatopljen v težke misli. Zdaš je bila ponosna, da tako intimno govori z njo.

— Sternhold postane najbrž član ravnateljstva kot moj pooblaščenec, — je nadaljeval. — Jaz ostanem tehnični svetovalec. Potem mi bodo dolge počitnice zelo dobrodošle. Delal sem zelo intenzivno. Odpuščaju v Egipt, vi in jaz, in s krova rečnega parnika bova gledala Nil, ki se vije med zlatim peskom kakor pred desetimi tisočletji. — Zasmejal se je.

— Uspeh mi je zmešal glavo, postal sem sentimental. Kaj je? Kaj niste videli, da nameravam odpotovati v Egipt. — Nasmehnil se je prijazno in se obrnil k Molly. — Da in vi pojdete z menoj. V Ameriki priredim jeseni več predavanj, katere morava med počitnicami napisati. To bo za vas krasen izlet. In še več — je pripomnil tiho — v Egiptu boste na varnem. Že zato vas hočem vzeti s seboj.

STOEWER
Glavna založa
Lud. Baraža
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

Neprijeten duh ust

je zoprn. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnila ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo. Ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Poslijte nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepi) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvojnica Zlatoroz. Oddelek Chlorodont, Maribor.

7

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovorjamo. Najmanjši oglas Din 5.—

Tri skladišča
oddamo v Kolizeju. Gospodarska 13. Oglasiti se v pisarni Heinrihar. 2231

Krasno posestvo
14 orolov najboljšje zemlje, obširna gospodarska poslopja, pripravna tudi za vsako obrt, tik glavne ceste in komaj 10 minut od železnice, vsled starosti takoj prodaja A. Dolinar, Svetje, pošta Medvode. 2227

MODROCE
la afrik močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odeje najcenejše kupite pri
RUDOLF SEVER
Marilini trg 2
Zahtevajte vzorce! 29/T

Žimnice (modroce)
predelujem po 35 Din. Vsa druga tapetniska dela po najnižji ceni. Pridem delat tudi na dom. Slavič Franc, ta petništvo, Rimska cesta 5, Zabjaj 14. 2219

Makulturni papir
kž a Din 4.—
prodaja uprava Slovenskega Naroda,

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn »ILOVAC«, dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo
»EKONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

KRALJEVICA

Prekrasno morsko kopališče in letovišče, ¾ ure od Sušaka s parnikom in dober avtobusni promet s postaje Plase-Crikvenica. Izleti v igličaste gozdove. Kopanje in različni sporti na suhem in na vodi. Stevilni hoteli, pensioni in privatna stanovanja nudijo prijetno bivanje, in to so »Prah«, »Union«, »Riviera«, »Carovo«.

Restavracije: »Zrinjski«, »Bosna«, »Zagreb« in mnoge manjše gostilne.

Prospekte pošilja na željo: Lječilišno povjerenstvo, Kraljevica, in pisarne »Putnika«. 52/1

Uradnik

večleten pisarnovodja v odv. pisarni in trg. podjetju, perfekten slov., nemški in srbohrv. korespondent, knjigovodja, stenograf, strojepisec išče službe. Ponudbe pod »Perfektenc« na upravo »Slov. Narod«. 2211

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in zagran les, ladijska tla ceno oddaja Fran Sustar. Dolenjska cesta, telefon 2424. 60/T

Zdravniška knjiga

»Die Aerztin im Hause« z ilustracijo I. in II. del še popolnoma nove, v nemškem jeziku naprodaj za ceno Din 450.—. Vprašati: Domobranska cesta št. 7, I. nadstr., desno. 2198

Majhno hišico

z zemljiščem za trgovino ali gostilno v prometnem brezkonkurenčnem kraju kupim ali vzamem v najem. Ponudba na upravo pod »Cena in opis«/2220.

Zastopnike(ce)

za vse večje kraje sprejme Narodna štedionica i založni zavod d. d. Filijala Beograd, Kralja Milana ul. 13/I. Sigurne mesečni zaslužek najmanje Din 4500.—. Zeli se kapitala Din 1200.—. 68/T

Vsa pleskarska in soboslikarska dela
izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBS

družba z o. z.

pleskarstvo in soboslikarstvo Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN
Stari trg 32. Ljubljana.

Ako želite kupiti
NA OBROKE

obrnite se na
Kreditno združenje
detaljšnih trgovcev
r. z. o. z. v Ljubljani

Cigaletova 1 (zraven sodnije)

Klavirji!

Svarim pred nakupom navidezno blaga, cenih klavirjev!
Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster Hülz, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod zvedenec in biv. učit. Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3
Najcenejša posojevalnica.

Vezenje nevestinih oprem,
zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela Strukelj)

Entljanje, ašuriranje, predtiskanje takoj!

Dražestne vodne kodre v 15 minutah

izoblikuje oblastno zaščiten

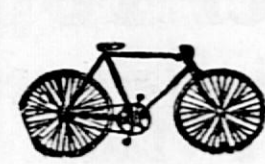

Böwa, ondulirna čepica

brez tuje pomoči. S pravilnim upoštevanjem navodila dosežete globoke, očarljive ter trajne kodre, ki da o lasem življenje in svežost. r. merno za vsako frizuro. Pri naročilu povejte ali s prečo ali nazaj počesano. — Enkratni izdatek, torej največji prihranek. Proti vposiljavi Din 30 pošlje franko generalna razpečevalnica J. HUBMANN, Graz, Leonhardstrasse 41. 2 c.

Smerkolj
Racun poštne hranilnice:
Ljubljana št. 15.307

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažje in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn Otroški vozički od najprprostejšega do najfinejšega modela Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika zbera, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

•TRIBUNA• F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Od dnevne svetlobe
bleščeče napise

(sistem Verrphos)

izvršuje trdka

Brata Eberl nasl.

Martinc, Cerne & Co., d. z. o. z.

črkostikarstvo

Ljubljana, Vošnjakova ulica 8.

Največji reklamni učinek.

KRASNE ZAVESE
v zalogi trdke
A. & E. Skabernè, Ljubljana

KAPITALISTI!

Dobra prilika za dobro rento.

Na prodaj je
posestvo

v površini cca 200 ha, prosto vseh agrarnih omejitev, ki leži na glavni cesti Sarajevo-Beograd, cca 65 km oddaljeno od Sarajeva, v bližini kraljevega letovišča Han Pijesak, cca 12 km oddaljeno od železniške proge Han Pijesak-Zavidoviči.

Posestvo je zelo prikladno za živinorejo in mlekarstvo, zelo zdrav planinski kraj, z dovolj vode in najbolj zdravo klimo za živino.

Cena ugodna, odplačila v obrokih proti odgovarjajočemu jamstvu dovoljena. Resni reflektanti naj se obrnejo na upravo »Slov. Naroda«.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Globoko užaloščeni naznanjamo našim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je naš ljubljani soprog, brat in stric, gospod

Charles Moline

tovarnar

včeraj ob 10. uri zvečer, v 78. letu starosti, nepričakovano za večno zapustil.

Truplo blagopokojnika položimo v ponedeljek, dne 18. avgusta 1930, na evangelijsko pokopališče v Ljubljani k večnemu počitku.

Tržič, dne 16. avgusta 1930.

Friedericke Moline, soproga. Mary Jane Schallgruber roj. Moline, Anny Moline, sestre. Ernst Schallgruber, nečak. Hilda, Mary, Emmie Schallgruber, nečakinje.

Mestni ožrební zavod
Občina Ljubljana

CORD

Svetovnoznana
konstrukcija Duesenberga

6 in 8 cil. kvalitetni avtomobili Amerike

s pogonom na zadnja ali prednja kolesa, vsi modeli opremljeni s hidrauličnimi zavorami, amortizerji in centralnim mazanjem sistema Bijur. — Najnovejši modeli na zalogi! Plačilne olajšave! Rezervni deli na zalogi!

Generalno zastopstvo: O. ŽUZEK
Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 11

